
Ansøgning

Vedrørende

Energilab Midt

December 2016 – November 2017

Ansøger

Ansøger: Bjerringbro Gymnasium
Navn: Dorte Gade
Evt. afdeling:
Adresse: P.E. Eriksens Vej 2
Postnummer og by: 8850 Bjerringbro
Kontaktperson: Flemming Petersen
E-mail: fp@energimuseet.dk
Tlf.: 30330772
CVR. Nr.: 29553629

Resumé

Projektet vil styrke undervisningen i de naturvidenskabelige fag i gymnasiet. Alle fagene (biologi, fysik, naturgeografi, bioteknologi og kemi) skal i dag relatere både kernestof og supplerende stof til emnet bæredygtighed. Det er et fælles krav at benytte IT i forsøg, og i den nye gymnasireform bliver der sat fokus på sammenhæng mellem undervisning og karriere. Da det også er vigtigt, at eleverne har virkelighedsnær undervisning, gerne i uformelle læringsmiljøer, har Bjerringbro Gymnasium henvendt sig til Energimuseet med et ønske om at få en stærk samarbejdspartner, inspirator og projektleder. Konkret ønskes udviklet undervisningsforløb til emnet Den grønne omstilling, som skal afvikles på Energimuseet. Til de formål skal der opbygges et laboratorium med forsøgsudstyr, som har en kvalitet, størrelse og pris, som ikke er realiserbart for det enkelte gymnasium. Udstyret skal være tilgængeligt for gymnasier i hele Region Midtjylland. Dette projekt indeholder ikke indkøb af udstyr - det er derimod et udviklingsprojekt, som bl.a. skal skabe grundlaget for, at Energimuseet efterfølgende kan søge midler til at opbygge et energilaboratorium for gymnasier. En eventuel støtte til dette projekt vil under alle omstændigheder give et output.

Indholdsfortegnelse

Ansøgning del 1	3
Indhold og baggrund for ansøgningen	3
Punkt 1. Formål og mål.....	4
Punkt 1 nr. 1 Formål.....	4
Punkt 1 nr. 2 Mål.....	4
Punkt 2. Målgruppen	5
Punkt 3. Læring	5
Punkt 4. Effekt og resultatkrav	5
Punkt 5. Overvågning af initiativets fremdrift.....	8
Ansøgning del 2	9
Punkt 6. Beskrivelse af indhold	9
Punkt 7. Organisering og aktører	9
Punkt 7 nr. 1 Styregruppe / projektgruppe.....	9
Punkt 7 nr. 2 Ansvar for projektledelse.....	9
Punkt 7 nr. 3 Samspil med evt. samarbejdspartnere	10
Punkt 8. Forankring	10
Punkt 9. Effektkæde	10
Punkt 10. Budget	12
Punkt 10 nr. 1 Budget.....	13
Punkt 11. Underskrift	13

Ansøgning del 1

Indhold og baggrund for ansøgningen

Indhold

Projektet vil på sigt gøre Energimuseet til et fælles center for gymnasier i Midtjylland med henblik på at udvikle undervisning omkring energi, klima og bæredygtighed. I første omgang skal der udarbejdes:

- 1) Undervisningsforløb til emnet Den grønne omstilling,*
- 2) Opgaver til disse forløb og*
- 3) Teknisk beskrivelse af nye virkelighedsnære forsøgsopstillinger.*

Energimuseet vil med dette udviklingsarbejde gå videre til en næste fase og med dette afsæt finde midler til konkrete forsøgsopstillinger.

Det produkt, som Energimuseet i fremtiden således vil kunne tilbyde ungdomsuddannelserne, vil bestå af tre hjørnesteen, som tilsammen vil gøre et besøg yderst relevant for ungdomsuddannelser. De tre hjørnesteen er:

- Et autentisk miljø med artefakter fra den virkelige verden (Tangeværket, Gedsermøllen, solcelleanlæg, Niels Bohrs atomaccelerator, en damp turbine osv.) og udstillinger*
- En unik, tværfaglig viden om energisektoren i et tidsperspektiv med både fortid, nutid og fremtid*
- Et forsøgslaboratorium (Energilab Midt), som tilbyder virkelighedsnære eksperimenter*

Undervisningsforløbene, der skal udvikles, vil afspejle tiltagene i Gymnasireform 2016. Det vil bl.a. sige, at forsøgene skal indeholde et IT-element. Eleverne skal således benytte digitalt målingsudstyr og lagre dataene elektronisk på bærbare medier, så målingerne efterfølgende kan behandles på klassen. De fortællinger, der knyttes til undervisningsforløbene, vil også trække tråde til virksomheder i energisektoren. Det anskueliggøres for eleverne, hvordan arbejde med energiproblestillinger kan være en del af en fremtidig karriere. Man kan sige, at elevernes faglige arbejde på museet vil levendegøre en fremtidig karriere i energisektoren.

Et andet bindeled bliver kontakten til forskningsverdenen. Allerede nu er der kontakt til chefkonsulent Jens Holbech, AU, som har ansvaret for at gøre elever fra især Region Midtjylland interesseret i en videregående uddannelse inden for naturvidenskab. Jens Holbech vil gerne bidrage til at udvikle de nye undervisningsforløb, så de også bliver en øjenåbner for det naturvidenskabelige fakultet på AU. Der er også kontakt til DTU's energiforskning. Universitetskontakten er nødvendig for, at underviserne på museet og eksperimenterne afspejler den nyeste viden.

Processen med at udvikle undervisningsforløb har den afledte, men lige så vigtige effekt, at der vil blive dannet et forum bestående af Energimuseet, energisektoren (inklusive energiindustri), AU og gymnasierne i Region Midtjylland. Dette forum vil ud over videreudvikling af undervisningen på Energimuseet stå for kurser og seminarer rettet mod undervisere på ungdomsuddannelserne.

Baggrund for ansøgningen

Erfaringer

Energimuseet har stor erfaring med at modtage og undervise elever fra ungdomsuddannelserne. Bjerlingbro Gymnasium har sammen med Energimuseet og Viborg Katedralskole, Viborg Gymnasium, Mercantec, Randers Statsskole, Silkeborg Gymnasium og Herning Gymnasium i foråret 2016 afholdt en række indledende møder, hvor det blev konstateret et behov for at modernisere Energimuseet undervisning, gerne så det bliver udviklet med nye eksperimenter. Hvert år modtager 15.000 elever undervisning på Energimuseet. Den virkelighedsnære undervisning er af stor værdi for eleverne ikke mindst i de naturvidenskabelige fag. På mange virksomheder kan elever komme i nærkontakt med den praktiske verden, men formidlingen er her ofte vanskelig. På museet har man både dygtige formidlere, virkelige artefakter og forhåbentlig snart forsøgsopstillinger, der relaterer sig til den virkelige verden i virksomheder og på universiteter.

Efterspørgsel

Ovenfor nævnte møder viste, at der på de deltagende gymnasier var et stort behov og en stor efterspørgsel. Det samme fremgår af allerede gennemførte brugerundersøgelser på Energimuseet.

Punkt 1. Formål og mål

Punkt 1 nr. 1 Formål

Kort gennemgang af formålet med det projektafsøgningen drejer sig om.

Det overordnede formål med projektet er at skærpe interessen blandt eleverne for naturvidenskab og teknologi, især mhp. bæredygtighed. Her hævder projektet, at det er formålstjenligt 1) at undervisning til tider foregår i uformelle læringsmiljøer, og 2) at benytte virkelighedsnære undervisningsforløb, der relaterer de naturvidenskabelige fag til en aktuell dagsorden som Den grønne Omstilling. Formålet er således konkret at opkvalificere Energimuseet, så der her vil være mulighed for at få en undervisning, der passer til de enkelte fags læringsmål og det med forsøgsudstyr, som ikke findes på det enkelte gymnasium.

Punkt 1 nr. 2 Mål

Langsigtede mål med udgangspunkt i overordnet vision, som rækker ud over projektperioden

Det langsigtede mål er skabe en større interesse blandt elever på ungdomsuddannelser for naturvidenskabelige og teknologiske fag – gerne så eleverne vælger en naturvidenskabelig/teknisk retning på en mellem-lang eller længere videregående uddannelse lokaliseret i Region Midtjylland. Med det konkrete udgangspunkt i Den grønne Omstilling er det et håb, at åbne de unges øjne for nødvendigheden af, at nogen påtager sig denne fremtidige opgave, at denne opgave er af stor samfundsmæssig værdi, og at den byder på spændende udfordringer i fremtidens erhverv. Et vigtigt skridt i den retning er at gøre Energimuseet til et fælles center for gymnasier i Region Midtjylland med den opgave at sætte undervisning med emnerne bæredygtighed, klima og energi i centrum.

Kortsigtede mål

Vi har opstillet følgende konkrete mål, som vi mener gør det let at fastsætte krav til resultater, der fører til det pågældende mål. Både de langsigtede og kortsigtede mål vil indgå i projektets effektkæde.

De kortsigtede mål er:

- 1) At gøre Energimuseet til et mere relevant undervisningssted. Herunder facilitere fase to (som er ud over projektrammen), hvor museet søger fondsstøtte samt anlægger forsøgsfaciliteter, der ikke forfindes på de enkelte gymnasier
- 2) At skabe et forum mellem en række gymnasier og Energimuseet om energi og bæredygtighed i undervisningen - et forum som også aktivt følger udviklingen og implementeringen af nye undervisningsforløb på Energimuseet, og som i sig selv vil give inspiration tilbage til de deltagende gymnasier. Konkret giver dette forum input til forløb og opgaver.
- 3) At skabe et samarbejde mellem ungdomsuddannelser, videregående uddannelser og erhvervsvirksomheder inden for energisektoren med Energimuseet som mediator.
- 4) At skabe en slags karriereguide for studerende, der overvejer et job inden for energisektoren,
- 5) At bidrage til at eleverne får opøvet deres it-kompetencer, og opnår "bæredygtig awareness".

Punkt 2. Målgruppen

Målgruppen:

Gymnasier i Region Midtjylland, elever i såvel grundforløb som studieretningsforløb

Sådan nås målgruppen:

Gennem Energimuseets hjemmeside, årlige udsendelse af nyhedsbreve, der indeholder de nye undervisningsforløb

Sådan måler vi, at målgruppen er nået:

Der vil løbende blive uddelt spørgeskemaer til de besøgende klasser.

Punkt 3. Læring

Forventning til læring i forbindelse med projektet samt sikring af spredning

Der er en forventning om, at projektet vil formulere det levende og engagerende museumsbesøg for en gymnasieklasse. Og det med henblik på at opfylde de mål, der ligger for de naturvidenskabelige og tekniske fag. Erfaringer her fra vil kunne bruges i forbindelse med udviklingen af andre uformelle læringsmiljøer. Det kan formidles via Intraface og andre museumsfaglige fora (ODM og Foreningen af Specialmuseer i Danmark) samt via LMFK medlemsblad og årsmøder.

Punkt 4. Effekt og resultatkrav

Målene er de tidligere opstillede kortsigtede mål. Nedenfor er resultatkrav forklaret i form af procesmål, produktmål, effektmål mv.

Mål 1

Facilitere at Energimuseet gøres til et relevant undervisningssted med forsøgsfaciliteter, der ikke forefindes på de enkelte gymnasier

Resultatkrav	Målemetode
Resultatkrav 1.1 <i>Kravet er i første fase (som denne ansøgning omhandler) at nå frem til specifikke(tekniske) beskrivelser af de eksperimentelle forsøgsopstillinger, der ønskes med henblik på i anden fase at søge eksterne midler til disse.</i>	<i>Der foreligger præcise specifikke tekniske beskrivelser, som kan ligge til grund for formulering af budgetter for fase 2, hvor Energimuseet sender ansøgninger til almennyttige fonde og sponsorvirksomheder. Fase 2 ligger <u>uden for denne ansøgning</u>. Her vil der blive søgt om udstyr til ca. 1 million kr., succeskriteriet er at opnå min. 750.000 i fondsstøtte.</i>

Mål 2

Skabe et forum mellem en række gymnasier og Energimuseet om energi og bæredygtighed

Resultatkrav	Målemetode
Resultatkrav 2.1 <i>Kravet er, at der nedsættes en gruppe med lærere inden for de naturvidenskabelige og/eller tekniske fag fra 4-6 midtjyske gymnasier og Energimuseet mhp. at drøfte, hvordan eksperimenter på Energimuseet kan bruges til at opfylde de naturvidenskabelige fags formål om bæredygtighed og IT-anvendelse (jvf. nye læreplaner for naturvidenskabelige fag). Dette forum skal også blive udgangspunkt for udtækning af kurser, foredrag, seminarer vedr. bæredygtighed.</i>	<i>I samarbejdet beskrives 3-5 undervisningsforløb med de målsatte elementer og med tilhørende opgaver. Disse opgavers succes vil kunne måles i Energimuseet besøgsstatistik fra 2018. Fra efteråret 2017 vil dette arbejde munde ud i mindst et årligt arrangement, hvor lærere fra gymnasier i Region Midtjylland inviteres til et arrangement om bæredygtighed i undervisningen.</i>

Mål 3	
Skabe et samarbejde mellem ungdomsuddannelser, videregående uddannelser og erhvervsvirksomheder inden for energisektoren	
Resultatkrav	Målemetode
Resultatkrav 2.1 Kravet er, at der inden for projektperioden afholdes et til to møder mellem repræsentanter fra AU, 2-4 gymnasier og tre større virksomheder, der arbejder med den grønne dagsorden. Formålet vil være at få relateret den nye undervisning på Energimuseet og på de formelle undervisningsinstitutioner til Den grønne omstilling.	<i>Referater fra møder skal anvise konkrete forslag til aktualisering af undervisningen.</i> <i>På længere sigt vil et godt resultat afspejle sig i øget interesse for at søge uddannelse og job, der beskæftiger sig med Den grønne Omstilling. Se mål 4</i>
Mål 4	
Skabe en slags karriereguide for studerende, der overvejer et job inden for energisektoren	
Resultatkrav	Målemetode
Resultatkrav 2.1 Kravet er at udarbejde en guide, der beskriver muligheder for at gøre karriere i forhold til temaet Den grønne omstilling. Denne guide skal eleverne introduceres til i forbindelse med ovenfor nævnte undervisningsforløb.	<i>Disse undervisningsforløb vil blive afsluttet med en debat om fremtiden med eleverne. Her skal hovedparten ytre, at de er blevet mere opmærksomme på en karriere, der relaterer sig til den grønne omstilling.</i>
Mål 5	
Bidrage til, at eleverne får opøvet deres it-kompetencer,	
Resultatkrav	Målemetode
Resultatkrav 2.1 Kravet er, at de 5 undervisningsforløb forbedrer elevernes it-kompetencer.	<i>Brugerundersøgelse, som primært lærerne udfylder, skal vise, en tilfredshed med at opfylde dette kriterie på 8, på en skala fra 1-10. Hvis ikke så skal undervisningen tilpasses.</i>

Mål 6		
<i>Bidrage til, at eleverne opnår "bæredygtig awareness".</i>		
Resultatkrav	Målemetode	
Resultatkrav 2.1 Kravet er, at de 5 undervisningsforløb giver eleverne en bedre forståelse for de problemstillinger, der ligger i spændingsfeltet mellem energi og klima.	<i>Brugerundersøgelse, som primært lærerne udfylder, skal vise, en tilfredshed med at opfylde dette kriterie på 8, på en skal fra 1-10</i>	

Punkt 5. Overvågning af initiativets fremdrift

Her angives i ansøgningen hvornår ansøgeren løbende forventer at afrapportere på projektet. Som udgangspunkt skal der afrapporteres efter de tidsfrister der er angivet i resultatkravene. En afrapportering skal som udgangspunkt holdes kort og præcis, men samtidig give en fornemmelse af om resultatkravet er opfyldt.

Dette punkt er ikke udfyldt jf. telefonisk aftale mellem Flemming Petersen og Maria Pedersen.

Ansøgning del 2

Punkt 6. Beskrivelse af indhold

Feltet vil blive udfyldt efter en evt. bevilling og ske i samarbejde med administrationen i Region Midtjylland.

Punkt 7. Organisering og aktører

Her beskrives, hvilke kompetencer der er nødvendige for at levere den krævede ydelse og hvor de kommer fra. Desuden beskrives, hvorledes projektet organiseres, herunder eventuel styregruppe/følgegruppe og bemanding af disse.

Bjerringbro Gymnasium vil benytte museumsinspektør Flemming Petersen som projektleder. Han har mange års erfaring med at gennemføre forskellige typer af projekter, der også involverer undervisningssektoren. Som garant for det faglige/didaktiske indhold benyttes museumsformidler, cand.pæd. Erik Jørgensen. Der nedsættes en fokusgruppe af lærere fra 4-6 gymnasier i Region Midtjylland, således at fagene fysik, naturgeografi, biologi, bioteknologi og kemi er repræsenteret. Rektor på Bjerringbro gymnasium Dorte Gade, Flemming Petersen og Erik Jørgensen vil løbende mødes som styregruppe. I projektforløbet vil der blive ansat en person (måske flere), der skal bidrage til at udfærdige de tekniske specifikationer til nye forsøgsfaciliteter. Energimuseet har hovedansvaret for afrapportering.

Punkt 7 nr. 1 Styregruppe / projektgruppe

Styregruppens funktion og kompetence samt ansvarsfordeling, informations- og underretningspligt

Styregruppen skal sørge for, at projektet udvikler sig i overensstemmelse med projektbeskrivelse, budget og tidsplan. Projektleder, som har det daglige ansvar, skal sørge for løbende at orientere Dorte Gade, så hun kan se, om projektet er på rette vej. I tilfælde af ændringer fra det planlagte vil Dorte Gade hurtigt blive orienteret.

Punkt 7 nr. 2 Ansvar for projektledelse

Projektleders rolle, herunder ansvars- og ressourcefordeling, samt samspil med evt. styre- eller projektgruppe.

Projektlederens rolle vil være: 1) at etablere fokusgruppe, 2) lede møder, og sørge for løbende fremdrift i forhold til fastlagt plan, 3) finde frem til person/virksomhed, der skal stå for teknisk beskrivelse af forsøgsopstillinger, samt virke som sparringspartner, 4) løbende med Erik Jørgensen drøfte udvikling af undervisningsforløb og opgaver og sørge for inddragelse af fokusgruppe, 5) etablere kontakt med AU Naturvidenskabelig fakultet, Bjerringbro gymnasium og mindst tre "grønne" virksomheder og sørge for udvikling af karriereguide, der har relation til de opgaver, der udvikles, 6) at sørge for at udvikle en plan for, hvordan Energimuseet fremover kan blive forum for arrangementer vedr. bæredygtighed i undervisningen, 7) overholde budget. Konkret skal der udarbejdes program til de første to arrangementer.

- **Hvad er projektets mål for samarbejdet?**
- **Hvordan vil man sikre kvaliteten i samarbejdet?**

Det er et centralt mål for ansøgningen, at arbejdet med bæredygtighed og grøn omstilling i ungdomsuddannelserne, skal skabe et "bæredygtigt" netværk mellem Energimuseet, AU, Gymnasier i Region Midtjylland og tre centrale selskaber, der arbejder med grøn omstilling. Energimuseet har i dag relationer til alle nævnte parter, men der ønskes gennem dette projekt et stærkere og mere sammentømret netværk. Energimuseet bagland og dermed museets bestyrelse består af repræsentanter fra energisektoren, som i museets nye strategi fremhæver en satsning på at skabe større interesse omkring naturvidenskab og teknologi. Der er to niveauer for samarbejde i projektet: mellem gymnasier og Energimuseet og mellem disse to partnere og så AU og virksomheder. Det første vil være det tætteste, men det sidste er af afgørende betydning.

Punkt 8. Forankring

Det beskrives, hvordan man sikrer, at lignende projekter får kendskab til erfaringerne fra dette projekt.

Gennem Intrace og gennem Energimuseets deltagelse i ODM og Foreningen af Specialmuseer i Danmark.

Punkt 9. Effektkæde

Effektkædens formål er at vise den logiske sammenhæng mellem aktivitetsmål, output, kortsigtede og landsigtede mål. Effektkæden opstilles, så aktivitetsmålet fører til outputs, der resulterer i opnåelse af først de kortsigtede mål og dernæst de langsigtede mål.

Hvordan opnår projektet den ønskede effekt?

Hvilke effekter ønsker projektet at opnå?

Aktivitetsmål	Output	Kortsigtede mål	Langsigtede mål
Nye undervisningsforløb og nyt forsøgsudstyr → 75% af de gymnasieklasser, der besøger museet, vil benytte disse	Lærerne får opfyldt mål for undervisningen, og eleverne bliver mere engageret i den naturvidenskabelige undervisning hjemme på skolen	Flere unge bliver bevidste om vigtigheden af den grønne omstilling, og at handling kræver viden	Medvirke til at flere end i dag vil tage en naturvidenskabelig/teknisk uddannelse mhp. et job i energisektoren

Hvordan opnår projektet den ønskede effekt?

Hvilke effekter ønsker projektet at opnå?

Aktivitetsmål	Output	Kortsigtede mål	Langsigtede mål
Etablering af et forum mellem Energimuseet, AU, Gymnasier og erhverv	Gymnasierne får aktuelle input til, hvordan forskning og innovation mhp. den grønne omstilling foregår.	Aktualisering af undervisning i naturvidenskab og teknik.	Medvirke til at flere end i dag vil tage en naturvidenskabelig/teknisk uddannelse mhp.et job i energisek-
Aktivitetsmål	Output	Kortsigtede mål	Langsigtede mål
Udarbejdelse af karriereguide, der vil blive brugt af 8.000 gymnasieelever årligt på Energimuseet	Eleverne får forståelse for undervisningens betydning for en fremtidig karriere	At skabe bedre relationer mellem gymnasier og erhvervsliv/ og forskning	Medvirke til at flere end i dag vil tage en naturvidenskabelig/teknisk uddannelse mhp.et job i energisek-
Aktivitetsmål	Output	Kortsigtede mål	Langsigtede mål
Etablering af 1-2 kurser, seminarer el.lign. vedr. Den grønne omstilling i undervisningen→30 deltagende lærere	Faglig opkvalificering, inspiration	Større fokus på Den grønne Omstilling i undervisningen.	Medvirke til at flere end i dag vil tage en naturvidenskabelig/teknisk uddannelse mhp.et job i energisektoren

Beskriv de kritiske antagelser i punkt form.

- 1) På forhånd har der været taget kontakt til AU og gymnasier med henblik på dette projekt, og alle har ytret sig positivt. Dette anses for en væsentlig positiv faktor, for at give projektet et godt kick off og et godt forløb.
- 2) Det er også væsentligt, at man på gymnasier kan finde personer med den rette gennemslagskraft. Da Energimuseet har erfaring med samarbejde med specifikke lærere fra de gymnasier de peger på i dette projekt, er dette kritiske punkt også imødegået.
- 3) Energimuseet har tætte relationer til energisektoren, som gerne vil understøtte denne dagsorden. Da Energimuseet samtidig er villig til at gøre det benarbejde, der skal til for at finde frem til de rigtige personer i de rigtige virksomheder har projektet gode chancer for at lykkes.

Punkt 10. Budget

Ansøgningen har følgende godkendte udgiftsbudget i forhold til de opgaver, der er beskrevet tidligere i ansøgningen (udgiftskategorierne nedenfor tjener alene som eksempel, idet udgiftsposterne vil være projektspecifikke). Budgetmæssige ændringer vil efterfølgende kun blive godkendt, hvis Region Midtjylland har godkendt disse.

<i>Inddragelse af fokusgruppe (møder, ideoplæg):</i>	<i>DKK 75.000</i>
<i>Udarbejde af undervisningsmateriale (digitalt tilgængeligt):</i>	<i>DKK 60.000</i>
<i>Teknisk beskrivelse af opstillinger:</i>	<i>DKK 90.000</i>
<i>Planlægning og gennemførelse af kurser/seminarer vedr. Den grønne omstilling:</i>	<i>DKK 30.000</i>

<i>Udvikling, projektledelse, implementering:</i>	<i>DKK 100.000</i>
<i>Revision:</i>	<i>DKK 15.000</i>
<i>I alt:</i>	<i>DKK 370.000</i>

Egenfinansiering:

<i>Bjerringbro gymnasium - timer til møder, bidrag til fokusgruppe:</i>	<i>DKK 10.000</i>
<i>Energimuseet - timer til projektledelse, udvikling 2mdr:</i>	<i>DKK 90.000</i>

<i>I alt</i>	<i>DKK 100.000</i>
--------------	--------------------

Region Midtjylland ansøges om:	DKK 270.000
---------------------------------------	--------------------

Bjerringbro gymnasium ønsker ikke projektstøtte, hvis støtten gøres afhængig af, at Energimuseet efterfølgende opnår fondsstøtte til de forskellige forsøgsopstillinger.

Punkt 10 nr. 1 Budget

Revider, udfyld og slet i forhold til det konkrete projekt – eller henvis til budget i bilag.

(Alle beløb i budgettet skal være afrundet til nærmeste 1000 kr.).

Angiv udgiftsposterne således at de er tilpasset projektet (tilføj evt. flere rækker i skemaet).

Der skal være overensstemmelse mellem udgiftsbudgettet og finansieringsbudgettet. Husk at det er det samlede budget for projektet og ikke kun uddannelsespuljens andel.

Udgiftsposter	Udgiftsbudget			
Udgiftsbudget (i 1000 kr.)	1. år	2. år	3. år	4. år
Fokusgruppe		75		
Undervisningsmateriale		60		
Teknisk beskrivelse		90		
Kurser		15	15	
Implementering, ledelse		75	25	
Revision			15	
Total		315	55	

Finansieringsbudget	Ansøgningen er baseret på følgende finansiering:			
Finansiering (i 1000 kr.)	2016	2017	2018	2019
Selvfinansiering		5	5	
Stat				
Region		270		
Kommune				
Private				
Øvrige (Energimuseet)		70	25	
Total		340	30	

Punkt 11. Underskrift

Sted, dato 3. oktober 2016

Ansøgers underskrift Dorthe Bache, rektor Bjerringbro Gymnasium

Ansøgning

Løft elevernes faglige argumentation på tværs af fag og på langs af regionen - faglig argumentation og skriftlighed på stx 2016-2019

Ansøger

Viborg Katedralskole, Gl. Skivevej 2,
8800 Viborg
CVR-nr.: 29553564

Tørring Gymnasium, Kirkevej 20,
7160 Tørring
CVR-nr.: 29550751

Kontaktpersoner:

Mads Fedder Henriksen,
mf@vibkat.dk, 23960386

Rasmus Tranum Kristensen,
rt@toerring-gym.dk, 51929224

Resumé

For at lette overgangen til en lang række videregående uddannelser, er der et behov for at udvikle gymnasieelevers faglige argumentation på skrift. Samtidig er der i den kommende gymnasireform også et tydeligt krav om at udvikle elevernes skriftlige argumentation og nytænke skriftlighed i gymnasiet.

Vores udviklingsprojekt vil forsøge at imødekomme de behov og vil derfor med afsæt i to mindre pilotprojekter nyudvikle undervisning i faglig (skriftlig) argumentation i en lang række forskellige fag. Vi vil gøre dette i et samarbejde mellem to gymnasieskoler på tværs af regionen og sammen med universitetsforskere fra SDU. Vi tager på den måde også afsæt i den hidtidige forskning på området, der har afdækket behov for fx nye feed-back metoder og et mere bevidst arbejde med den skriftlige argumentation.

Visionen er således at skabe bedre overgange fra folkeskolen til de videregående uddannelser og en sammenhæng mellem den faglige argumentation i ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser og derved også løfte eleverne socio-økonomiske karakterniveau.

Nyttemålet er at udvikle elevernes faglige argumentation og læringsudbytte samt udvikle lærernes viden og bevidsthed om dette og samtidig arbejde med lærernes didaktiske kompetenceudvikling på tværs af fag.

Produktmålet er, at projektet skal udmønte sig i konkrete tværfaglige undervisningsforløb, der kan udbredes på de deltagende skoler. Vi sigter også mod at udvikle it-værktøjer, der kan understøtte stilladseringen af elevernes faglige argumentation og metaskrivning. Endelig håber vi på, at projektet rummer en mulighed for en større skalering i form af materialebanker og skolebaserede kurser.

Indholdsfortegnelse

Ansøgning del 1	2
Indhold og baggrund for ansøgningen	2
Punkt 1. Formål og mål	4
Punkt 1 nr. 1 Formål	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Punkt 1 nr. 2 Mål	4
Punkt 2. Effekt og resultatkrav	7
Skema til brug for uddybning af mål og resultatkrav	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Punkt 3. Overvågning af initiativets fremdrift	8
Ansøgning del 2	9
Punkt 4. Beskrivelse af indhold	9
Punkt 5. Organisering og aktører	9
Punkt 5 nr. 1 Styregruppe / projektgruppe	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Punkt 5 nr. 2 Ansvar for projektledelse	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Punkt 5 nr. 3 Samspil med evt. samarbejdspartnere	9
Punkt 6. Budget	11
Punkt 6 nr. 1 Budget	11
Punkt 7. Underskrift	12

Ansøgning del 1

Indhold og baggrund for ansøgningen

Indhold

I dette projekt vil vi målrettet arbejde mod at forbedre elevernes skriftlige kompetencer, særligt med henblik på at skrive argumenterende og velunderbygget i de mange opgavetyper, som de møder i og på tværs af fag i løbet af de tre år i gymnasiet. De deltagende skoler er begge rene stx-skoler, der sender en stor gruppe af deres elever videre til lange og mellemlange videregående uddannelser, hvor de vil møde krav om hurtigt at mestre akademiske skrivekompetencer. Dét ønsker vi at ruste dem til bedst muligt.

Ud over eleverne er lærerne naturligvis den helt afgørende aktør i projektet. Arbejdsgrupperne består af lærere, der repræsenterer en bred vifte af fag, med vægt på fag, hvori der skrives meget, og hvor skrivegenrerne er krævende (dansk, samfundsfag, engelsk, naturvidenskab). De deltagende lærere og andre lærere på skolerne vil i projektet arbejde med at udvikle på den eksisterende skriveidaktik i fagene og på at øge opmærksomheden i forhold til den argumenterende skrivning. I den forstand arbejder projektet på to niveauer: elevernes læringsudbytte og lærernes didaktiske kompetenceudvikling.

Traditionelt set betyder argumenterende skrivning - og argumentation i det hele taget - det at kunne konstruere sætninger med påstand, belæg og hjemmel, men i dette projekt er begrebet udvidet til at skulle forstås som følger: En faglig opgave ER et argument, den

skal bygges op som en velunderbygget påstand, hvor hjemmelen (fagets teorier) er klart forstået og danner et solidt grundlag for besvarelsen. Belæggene består i en mangfoldighed af elementer, til dels afhængig af faget, f.eks. data, eksempler, ekspertudsagn, citater mv. Vi er af den klare opfattelse, at et sådant syn på en skriftlig, faglig besvarelse går på tværs af alle fag i gymnasiet. Hvis vi kan øge bevidstheden om dette, og øge lærernes og elevernes fokus på dette, med respekt for fagenes forskelligheder, så mener vi at dette i sig selv kan være med til at løfte fagligheden.

Et andet element i projektet består i at tydeliggøre koblingen mellem det mundtlige arbejde ("timerne") og det skriftlige ("opgaverne") i gymnasiet og således træde ind i en grundpræmis for den kommende gymnasireform, hvor denne traditionelle adskillelse per definition er ophævet. I de seneste 11 år har man arbejdet med begrebet "elevtid", der dækker over det antal timer, en elev forventes at bruge på det skriftlige arbejde, men fra og med 2017-reformen er dette begreb afskaffet, og man ønsker fornuftigt nok at tænke skriftlighed og mundtlighed som to sider af samme sag, eller rettere: fag.

Samarbejdet skal give projektet mere volumen og give mulighed for sparring på tværs af skoler i Region Midt. Vi har desuden fået tilsagn fra skriveforsker Nikolaj Elf fra Syddansk Universitet om at han gerne vil bistå begge gymnasieskoler som fælles konsulent på området, hvis vi får midler til projektet. Projektet ligger i forlængelse af et storstilet forskningsområde om faglighed og skriftlighed som Nikolaj Elf og flere andre forskere på SDU, Aarhus Universitet og Roskilde Universitet har arbejdet på i flere år (se www.sdu.dk/fos). Dette vil derfor give en givtig symbiose mellem forskning og praksis og sikre at udviklingsprojektet er forskningsinformeret og bygger på nyeste viden om hvad der virker.

Baggrund for ansøgningen

På Viborg Katedralskole og Tørring Gymnasium har vi uafhængigt af hinanden i løbet af det seneste skoleår arbejdet med temaet skriftlighed og argumentation med lidt forskellige tilgange. Nu ønsker vi at indlede et samarbejde som bygger videre på og udvider det hidtidige arbejde.

Projektet på Tørring Gymnasium har særligt fokus på faglig argumentation (og diskussion) på tværs af fag - især i det skriftlige arbejde. Vi har foreløbigt arbejdet med et pilotprojekt sidste år i en 3.g klasse, hvor vi med dobbeltlærere og hands-on øvelser sammen med eleverne afdækkede, hvordan den skriftlige argumentation i samfundsfag og dansk kunne understøtte hinanden.

På Viborg Katedralskole har arbejdet indtil nu været mere teoretisk og undersøgende, men problemstillingerne grundlæggende de samme. Her har arbejdet i sidste skoleår været i forbindelse med SDUs forskningsprojekt om Faglighed og Skriftlighed, og i løbet af skoleåret har arbejdsgruppen på skolen med støtte af følgeforsker Torben Spanget indsamlet og analyseret empiri og formuleret handleplaner for det fremadrettede arbejde. Indtil nu har vægten ligget på 1g-elever og lærere og ønsket er at følge arbejdet i flere fag og på de næste klassetrin.

På begge skoler har man i flere år arbejdet med skriftlige progressionsplaner, hvilket på Tørring Gymnasium bl.a. har udmøntet sig i en elevrettet

tro: <https://sites.google.com/a/toerring-gym.dk/metro-forside/>

På Viborg Katedralskole har man i de seneste år fokuseret på at udarbejde elev- og lærervejledninger til de store, tværgående opgaver i gymnasiet (Dansk-historieopgaven, Studie-

retningsopgaven og Studieretningsprojektet). Det foreslåede projekt bygger dermed videre på de omfattende erfaringer, man har på dette område.

Efterspørgsel

Der er opstået et behov for at forbedre skriftlig argumentation som følge af 2005-reformens forsøg på at udlægge træning af skriftlige kompetencer til fagene generelt, og en nedprioritering af tid til træning af skriftlighed i dansk.

Vi oplever, at vi efter nu mange år med de nuværende krav til skriftlighed og de skrivegenrer, som blev indført med 2005-reformen, har godt styr på de formmæssige krav, som eleverne skal leve op til. Der kan på den anden side være en tendens til, at eleverne oplever det at leve op til nogle formelle og genremæssige krav er nok. Vi ønsker at sætte barren højere for elever på alle niveauer, sådan at de trænes i at også se på deres opgaver i alle fag som helheder og som skarpe og fokuserede faglige argumenter. De skal i højere grad forstå, at det at skrive næsten altid indebærer, at man skal overbevise modtageren om noget. I skolesammenhæng har dette ofte været nedtonet, idet modtageren (=læreren) per definition *skal* læse og forholde sig til det skrevne. Men sådan er det jo ikke ret mange andre steder i virkeligheden.

Dette er naturligvis at stille høje krav, men det er en del af filosofien på begge skoler: Vi er ambitiøse på elevernes vegne, uanset hvilket startniveau de kommer ind på skolen med. Vores primære formål er at gøre dem klar til videregående uddannelser af mange slags. Som bekendt har også de kortere og mellemlange videregående uddannelser undergået en akademisering i de senere år, sådan at også uddannelser, der tidligere havde et mere praksisorienteret sigte er blevet mere teoretisk krævende og stiller højere krav til skriftlige evner. Projektet er med andre ord ikke kun rettet mod de elever, der søger mod lange, videregående uddannelser, men også mod dem, der søger fx professionsbacheloruddannelserne.

Punkt 1. Formål og mål

Punkt 1 nr. 2 Mål

Børn og unge mennesker skriver som aldrig før. En meget stor del af kommunikationen på sociale medier er tekstbåren og denne udgør sin egen skrivekultur, i et børne- og ungdomsrum. Derudover møder alle børn i folkeskolen særlige krav til faglig skrivning, særligt i overbygningen og særligt rettet mod afgangsprøvernes skrivegenrer. Folkeskolens skrivning i dansk er ofte formidlingsskrivning med udgangspunkt i egne oplevelser, andres oplevelser og journalistiske genrer. I andre fag i folkeskolen er kravene til skriftlighed varierende og meget afhængig af de enkelte skoler og læreres fokus på skriftligheden. I visse fag er der ikke megen skriftlighed (fx samfundsfag, naturvidenskabelige fag), og her møder de unge først en faglig skriftlighed på ungdomsuddannelserne.

På trods af de mange tiltag, der i de senere år er blevet gjort for at tænke på langs i uddannelsessystemet, sådan at overgangen mellem grundskole og ungdomsuddannelser mildnes, så opleves kravene til faglig skrivning i gymnasiet ofte som en voldsom overgang. Pludselig synes det for mange unge som om at de kompetencer, de har med sig fra folkeskolen er nærmest irrelevante. De mødes med et sæt af faglige krav – generelt og ifht. skrivning – som udspringer af en akademisk tankegang. Her er der fokus på, at man skal

være velargumenteret, kunne fortolke og forklare selvstændigt og ud fra fagenes teoretiske grundlag. Og ingen er længere meget interesseret i deres personlige holdning og erfaringer. I stedet stilles nu krav om en argumenteret anvendelse af fagenes begreber, metoder og teori. Disse krav rammer typisk elever fra en uddannelsesfjern baggrund hårdst og giver sig udslag i statistikker om løfteevne, der viser, at det særligt er ifht. de skriftlige karakterer, at vandene skilles, og en gruppe af elever ikke løftes (Jf. "De socioøkonomiske referencer for gymnasiekarakterer 2015", rapport fra Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling). Traditionelt har mange gymnasielærere nok set dette "chok" som en del af en art overgangsritual, og til en vis grad desværre nok også en art udskillelsesløb.

Med målsætningerne om at 95% af de unge skal have en ungdomsuddannelse har denne holdning dog ændret sig og man er indstillet på at bruge flere pædagogiske kræfter på at optræne alle elever i, hvad der udgør den særlige gymnasiefaglighed. Det øgede fokus på skriftlighed understreges også i aftalen om gymnasiereformen, der træder i kraft fra 2017 og gælder for alle typer af gymnasier. Her anvendes formuleringer som "Den skriftlige formidling skal i højere grad inddrages som en del af den faglige formidling i alle fag" (Aftaletekst om styrkede gymnasiale uddannelser, juni 2016, p. 28). Som en del af gymnasiereformen afskaffes klogeligt den skarpe adskillelse mellem fagenes skriftlige og mundtlige dimensioner, som ellers er normen.

Det er denne ramme, som vores projekt træder ind i, med et ønske om at undersøge og udvikle på, hvordan eleverne kan blive bedre til at møde kravene til faglig argumentation, der i høj grad er en hjørnesten i samtlige gymnasiefag.

Derfor ønsker vi også at arbejde på tværs af fag – dog med vægt på de fag, der har en meget omfattende skriveaktivitet i forvejen, ikke mindst samfunds-fag, engelsk, dansk og matematik.

Formålet med det videre arbejde er med andre ord at på begge skoler systematisk over en 3-årig periode at finde veje til at forbedre elevernes evne til at argumentere og diskutere fagligt på skrift.

Det langsigtede mål med projektet er i sidste instans at udbrede erfaringerne fra det 3-årige forsøg til alle lærerne fra to deltagende skoler og forhåbentlig på længere sigt til hele gymnasieskolen i form af skolebaserede kurser og/eller en materialebank.

Kortsigtede mål

Hvordan den faglige argumentation især i det skriftlige arbejde konkret kan styrkes skal undersøges og afprøves gennem en række tiltag, herunder flere undersøgelser og mere empiriindsamling, men i løbet af projektet vil vægten blive forskudt til en klar praksisorienteret tilgang, hvor vi i samarbejde med særlige teams, med dobbeltlærerordninger og i celler/teams vil arbejde med bl.a.:

- en styrkelse af koblingen mellem fagenes mundtlige og skriftlige dimensioner, fx se på, hvordan mundtlige deløvelser kan løfte eleverne skriftlige færdigheder
- se på beslægtede fags opgavegenrer, hvor der er en række fællestræk
- arbejde med tværfaglige rette-/evalueringsstrategier, fælles stilladsering og forarbejde samt tværfaglige efterdispositioner

- arbejde videre med talk-around-text med lærere og elever i fht. skriftlig feedback på skriftligt arbejde – hvordan arbejder lærerne med skriftlig feedback og hvordan bruger eleverne denne?
- udfærdige forløb, der fokuserer mere på argumentation og en mere eksplicit etablering af faglige begreber

Punkt 2. Målgruppen

Som det fremgår andesteds af ansøgningen, så er målgruppen for projektet både lærere og elever i gymnasieskolen.

Målgrupperne skal i første omgang nås gennem de involverede arbejdsgrupper, hvis medlemmer alle underviser - og i et længere perspektiv ved at udbrede de dele af projektets elementer, der er evalueret som velfungerende til flere lærere, lokalt på de involverede skoler og evt. på andre skoler i form af workshops og efteruddannelse.

I forhold til at måle om man har nået målgrupperne er det umiddelbart tydeligt, når det kommer til arbejdsgruppernes eget arbejde. De deltager som undervisere og kan umiddelbart evaluere deres elevers udbytte af arbejdet. Eller kan invitere andre ind i processen til at observere og/eller evaluere udbyttet.

Hvad angår evalueringen af lærerne i andet led af processen kan dette oplagt ske gennem interviews med nogle af disse. Også denne gruppe af lærere vil kunne evaluere om kvaliteten af deres elevers skriftlige arbejde er blevet løftet af de tiltag, som projektet har tilført undervisningen. Til dette formål vil evalueringsskemaer udfærdiget af arbejdsgruppen ud fra projektets mål være oplagte.

Punkt 3. Læring

Som nævnt under de kortsigtede mål og indholdsbeskrivelsen forventer vi at mødet mellem den nye forskning indenfor området, to forskellige skolekulturer på tværs af regionen og mødet mellem forskellige former for faglig argumentation kan berige os.

Vi forventer således at vores arbejde på langs og tværs kan lære os hvordan man i praksis bedst kan styrke elevernes faglige argumentation, når man arbejder sammen i beslægtede fag. Således håber vi helt konkret på at udvikle materiale og forløb, der løfter eleverne ved at tage udgangspunkt i beslægtede fags opgavegenrer og lære mere om hvordan man kan udarbejde forbedrede fælles feed-back kulturer, stiladsering, før-og efterarbejde med hensyntagen til faglige ligheder og forskelle.

Vi forventer at vi gennem faglig sparring og forskningsmæssig sparring kan lære at blive bedre til at styrke koblingen mellem fagenes mundtlige og skriftlige dimensioner - således som der også lægges op til i den kommende gymnasiereform.

Vi forventer også at udvikle på og lære mere om hvordan forskellige it-platformer kan underbygge dels det fælles fokus på faglig argumentation og dels samspillet mellem eleverne og lærerne om feed-back og efterbearbejdning af skriftlige produkter. Her har vi helt konkret fokus på at udvikle på interaktive google sites. Vi tænker også at udviklingen af disse kan bruges i videreformidlingen og spredningen af vores nye viden.

Vi vil arbejde på at udbrede og videreformidle den nye viden projektet giver dels gennem helt konkrete it-platforme, der umiddelbart kan overtages og bruges af undervisere i gymnasiet

Vi vil desuden arbejde på konkrete skabeloner til (tvær)faglig stiladsering i det skriftlige arbejde med faglig argumentation, ready-mades til tværfaglige forløb i beslægtede fag og skriveskabeloner.

Endelig vil vi i løbet af projektet se på om der er mulighed for udvikling af skolebaserede kurser for andre gymnasier med udgangspunkt i vores erfaringer

Punkt 4. Effekt og resultatkrav

Mål 1		
Definér mål 1: Ændring af arbejdsprocesser og undervisningspraksis i forhold til faglig argumentation		
Resultatkrav	Målemetode	
Resultatkrav 1.1 Styrke lærernes samtænkning af skriftlige og mundtlige øvelser med fokus på faglig argumentation. Forventet opfyldt: januar 2017 + igen januar 2019	Spørgeskema ved projektets opstart og igen efter år 2.	
Resultatkrav 1.2 Styrke elevernes og læreres bevidsthed om beslægtede fags opgavemæssige ligheder og forskelle. Forventet opfyldt: Marts 2018	Fokusgruppeinterviews med deltagende elever	
Resultatkrav 1.3 Øge anvendelsen af og effekten af tværfaglige rette- og evalueringsstrategier Forventet opfyldt: Maj 2018	Interviews med deltagende lærere + observation (talk-around-text)	
Mål 2		
Definér mål 2: Løfte elevernes skriftlige kompetencer		
Resultatkrav	Målemetode	
Resultatkrav 2.1 Konkret udformede (tværfaglige) forløb som fokuserer på elevernes faglige argumentationsevne. Forventet opfyldt: løbende + september 2019	Konkrete forløb desangående	
Resultatkrav 2.2 Eleverne i de deltagende klasser er blevet løftet i deres skriftlige kompetencer dels forhold til karakterer dels i forhold til lærerens oplevelse af elevernes skriftlige kompetencer Forventet opfyldt: Juni 2019	Sammenligning af deltagende klassers socio-økonomiske løfteevne sammenholdt med lignende klasser/tidligere klasser + interviews med deltagende lærere	

Punkt 5. Overvågning af initiativets fremdrift

Projektets kalender og fremdrift

November 2016: Spørgeskema til deltagende lærere om deres nuværende samtænkning af skriftlige og mundtlige øvelser med fokus på faglig argumentation.

December 2016: Fælles opstartsmøde på tværs af de deltagende skoler sammen med skriveforsker Nikolaj Frydensbjerg Elf.

Januar 2017: Fælles deltagelse i konference "Skriveudvikler i gymnasiet - fund og didaktiske perspektiver", hvor en række forskere fra Syddansk Universitet præsenterer deres seneste forskning om faglig skrivning i gymnasiet

August 2017: Fælles konference på tværs af de deltagende skoler sammen med skriveforsker Nikolaj Frydensbjerg Elf. Med fokus på faglig og tværfaglig sparring og idéudveksling

Marts 2018: Fokusgruppeinterviews med nogle af de deltagende elever omhandlende deres forståelse af forskelle og ligheder i fagenes skriftlige krav.

Maj 2018: Interviews med deltagende lærere omhandlende effekten af deres arbejde med rette- og evalueringsstrategier. Derudover gennemføres observation af elever og læreres arbejde med og forståelse af opgaveinstruktioner og feedback(talk-around-text)

Juni 2018: Skriftlige årsprøver i nogle af de deltagende fag med henblik på at få en præliminær vurdering af hvilken effekt projektet har haft i en eksamenslignende situation.

November 2018: Fælles konference på tværs af de deltagende skoler sammen med skriveforsker Nikolaj Frydensbjerg Elf. Med fokus på faglig og tværfaglig sparring og idéudveksling

Juni-September 2019: Evaluering af elevernes socio-økonomiske løft sammenlignet med andre klasser/tidligere år. Samt interview med deltagende lærere med fokus på deres erfaringer og oplevelser med projektet.

August-november 2019

Udarbejdelse af materialebank på baggrund af deltagende læreres arbejde.

Ansøgning del 2

Punkt 6. Beskrivelse af indhold

Feltet vil blive udfyldt efter en evt. bevilling og ske i samarbejde med administrationen i Region Midtjylland.

Punkt 7.1, 7.2 og 7.3 Organisering og aktører, styregruppe, ansvar

Styregruppen på projektet består af Lektor Rasmus Trantum Kristensen fra Tørring Gymnasium samt lektor og uddannelseschef Mads Fedder Henriksen fra Viborg Katedralskole.

Projektet organiseres ud fra ovenstående tidsplan. Ovenstående styregruppe organiserer fælles møder, materiale, interviews mm. og er ansvarlige for deadlines, løbende evalueringer og slutevaluering. Styregruppen kan vælge at uddelegere den praktiske udførelse nogle af disse elementer til andre af deltagerne, men har det formelle og reelle ansvar. De lokale projektgrupper er bemanded af følgende:

Viborg: Anette Christensen (lektor, samfundsfag og tysk), Rikke Christensen (lektor, engelsk og dansk), Rikke Møller Schmidt (lektor, dansk og samfundsfag), Carsten Rysgaard Kjær (lektor, samfundsfag og historie), Maja Hagelkvist Bloch (lektor, matematik og billedkunst)

Tørring: Rasmus Trantum Kristensen (lektor, dansk og religion), Jesper Røikjær Koue (historie, samfundsfag)

Derudover vil der blive indgået ad hoc - samarbejde med andre lærere undervejs i forløbet.

Der kan udpeges følgegrupper efter behov, der kan give respons på delprodukter undervejs.

Punkt 7 nr. 3 Samspil med evt. samarbejdspartnere

Den primære samarbejdspartner er Syddansk Universitets Nikolaj Elf, der fungerer som følgeforsker/konsulent. Han har ikke noget direkte ansvar for projektet, men er tilknyttet for at give forskningsvinklen, teoretisk tyngde og for at komme med input til såvel indhold som styring af projektet.

Punkt 8. Forankring

Vi har ikke for nærværende kendskab til lignende projekter, men hvis det undervejs viser sig, at sådanne findes, så er vi naturligvis overordentligt interesserede i at inddrage disses resultater og erfaringer. På samme måde forventer vi qua vores følgeforsker/konsulent at

indarbejde relevant forskning i projektet, dels i designet og dels i rapporter og arbejdet undervejs.

Punkt 9. Effektkæde

Effektkæde:

Erhvervsudd.			
Aktivitetsmål	Output	Kortsigtede mål	Langsigtede mål
Øvelser med fokus på sammentænkning af skriftlighed og mundtlighed	Inspiration til læreres undervisningspraksis materialebank	Erfaringsudbredelse til deltagende gymnasier	Ændring af undervisningspraksis på deltagende skoler
Afholde kurser for lærere på deltagende gymnasier		Løfte elevernes karakterniveau ift. socio-økonomiske faktorer	
Tværfaglige øvelser med fokus på faglig argumentation			
Øvelser med fokus på forskellige fags ligheder og forskelle mht. genrer	Skærpe elevernes evne til faglig formidling og argumentation		Lette overgangene mellem folkeskolen og gymnasiet, samt mellem gymnasiet og de videregående uddannelser
Indsatser med rette- og evalueringsøvelser på tværs af fag, eks. via google-site	Bevidstgørelse af og ejerskab til elevernes skriftlige progression		

Punkt 10. Budget

Ansøgningen har følgende godkendte udgiftsbudget i forhold til de opgaver, der er beskrevet tidligere i ansøgningen (udgiftskategorierne nedenfor tjener alene som eksempel, idet udgiftsposterne vil være projektspecifikke). Nogle gange vil det være mere hensigtsmæssigt at henvise til et bilag med budget og finansiering.

Budgetmæssige ændringer vil efterfølgende kun blive godkendt, hvis Region Midtjylland har godkendt disse. Der henvises til standardvilkårene for så vidt angår dokumentationskrav, opfølgning mv.

Punkt 10 nr. 1 Budget

Udgiftsposter	Udgiftsbudget			
Udgiftsbudget (i 1000 kr)	1. år	2. år	3. år	4. år
Løn til deltagende lærere og ledere (300 kr/time)	105.000	105.000	105.000	
Transport til fælles møder	2.000	2.000	2.000	
Konsulentbistand/følgforsker Nikolaj Frydensbjerg Elf Syddansk universitet (100 t/år)	55.000	55.000	55.000	
Materialer, bøger, administrativ bistand o.lign.	3.000	3.000	3.000	
Forplejning mv. til konferencer	4.000	4.000	4.000	
Total	169.000	169.000	169.000	

Finansieringsbudget	Ansøgningen er baseret på følgende finansiering:			
Finansiering (i 1000 kr.)	2017	2018	2019	
Selvfinansiering	43.000	43.000	43.000	
Region	126.000	126.000	126.000	
Total	169.000	169.000	169.000	

Punkt 11. Underskrift

Sted, dato

Viborg, 5. oktober 2016

Ansøgers underskrift (på vegne af styregruppen)

Mads F. Henriksen

Ansøgning

Talentudvikling på Social- og Sundhedsskolerne
Innovativt didaktisk design

December 2016 – Februar 2018

Ansøger

Ansøger: SOSU Aarhus
Navn: Niels Brun Madsen
Evt. afdeling:
Adresse: Hedeager 33
Postnummer og by: 8200 Århus N.
Kontaktperson: Bodil Mygind Madsen
E-mail: bmm@sosuaarhus.dk
Tlf.: 2326 1290
CVR. Nr.: 29553645

Resumé

Social- og Sundhedsskolerne oplever landet over store udfordringer med at få implementeret EUD reformens intension om øget fokus på faglige niveauer, herunder talentspor. Dette viser sig bl.a. ved, at 2/3 af talenteleverne fravælger talentsporet efter en kort periode og fortsætter som ordinære elever. Årsagen til fravalget er ifølge eleverne, at det er svært at få øje på udfordringerne og udbyttet af talentsporet. Skolerne står dermed overfor en særlig udviklingsopgave for at kunne fastholde talentelever. Formålet med projektet er at udvikle læringsfulde talentmiljøer, så det bliver attraktivt, udbytterigt og meningsfuldt at være talentelev. Projektets aktiviteter vil omhandle udvikling af undervisningsmateriale, pædagogisk og didaktisk udvikling samt styrkelse af samarbejdet omkring talenteleven i praktiken og talentelevernes fremtidige videreuddannelses- og karriemuligheder. Projektets aktiviteter vil sideløbende blive udviklet, afprøvet og evalueret for at sikre kvaliteten i projektets resultater. Derudover er visionen med projektets resultater at sikre spredning til landets øvrige Social- og Sundhedsskoler.

Læsevejledning

Dette er en skabelon og vejledning for ansøgninger i Regional udvikling

Tekst der er skrevet med kursiv er vejledende tekst, der skal overvejes, når ansøgningsskabelonen bruges. Når du bruger skabelonen, så slet tekst med kursiv.

Der er forskel på indholdet i en ansøgning – afhængigt af hvad det er for en type ydelse ansøgningen drejer sig om, hvor omfattende ansøgningen er mv. Det er derfor vigtigt at være opmærksom på at denne vejledning (dvs. det som står med kursiv) skal bruges som en tjekliste – og det er op til den enkelte sagsbehandler og den, af ansøger udpegede, projektansvarlig at overveje, hvad der er relevant i den enkelte ansøgning og på om der er punkter der eventuelt helt skal slettes..

Indholdsfortegnelse

Ansøgning del 1	3
Indhold og baggrund for ansøgningen	3
Punkt 1. Formål og mål.....	4
Punkt 1 nr. 1 Formål.....	4
Punkt 1 nr. 2 Mål.....	4
Punkt 2. Målgruppen	4
Punkt 3. Læring	5
Punkt 4. Effekt og resultatkrav	5
Skema til brug for uddybning af mål og resultatkrav	5
Punkt 5. Overvågning af initiativets fremdrift.....	7
Ansøgning del 2	7
Punkt 6. Beskrivelse af indhold	7
Punkt 7. Organisering og aktører	7
Punkt 7 nr. 2 Ansvar for projektledelse.....	8
Punkt 7 nr. 3 Samspil med evt. samarbejdspartnere	8
Punkt 8. Forankring.....	9
Punkt 9. Effektkæde	9
Punkt 10. Budget	10
Punkt 10 nr. 1 Budget.....	10
Punkt 11. Underskrift	11

(Indholdsfortegnelsen opdateres ved at stå på feltet – højreklikke og vælge opdater felt.)

Ansøgning del 1

Indhold og baggrund for ansøgningen

I august 2015 trådte den nye EUD-reform i kraft. En af de overordnede intentioner med reformen er, at erhvervsuddannelserne skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan. Det har givet erhvervsuddannelserne et øget fokus på faglige niveauer, herunder talentspor. I Hovedbekendtgørelsen står der:

"Det faglig udvalg tilrettelægger så vidt muligt uddannelsen med talentspor, hvoraf en betydelig del og mindst 25% af skoleundervisningen i hovedforløbet foregår på højere niveauer end det obligatoriske." (HBK § 3, stk 3)

Siden januar 2016 har det været muligt for elever på social- og sundhedshjælperuddannelsen at vælge talentspor, og talenteleverne har fra start udvist stor interesse og motivation for dette spor. Der tegner sig imidlertid et billede af, at det er en udfordring at fastholde eleverne, idet ca. 2/3 af eleverne på SOSU Aarhus efter en periode har fravalgt talentsporet og fortsætter uddannelsen som ordinære elever. Ifølge elevudtalelser forlader eleverne talentsporet på grund af, at de ikke kan se deres udbytte af at være talentelev.

Eksempelvis udtaler en elev:

"Eftersom jeg ikke rigtig føler, at jeg får noget ud af at gå på Talentsporet, har jeg valgt, at jeg gerne vil framelde."

En anden elev fortæller:

"...en frustration over ikke at kunne hverken, se, høre, mærke eller forstå de muligheder, talentspor vil udfordre mig på...Troede, at jeg skulle opleve en større motivation i undervisningen, men er i den grad umotiveret, og det er bestemt ikke, fordi jeg ikke deltager eller selv er opsøgende."

Der ligger et krav om, at fagunderviserne tilrettelægger undervisningen på forskellige niveauer (avanceret- og ekspertniveau). Det betyder, at der skal udvikles nyt undervisningsmateriale og pædagogiske metoder, der tilgodeser de forskellige faglige niveauer.

Skolen erfarer på baggrund af ovenstående store udfordringer med at få implementeret EUD-reformens intentioner. De udfordringer, der er forbundet med implementeringen, er: 1) Udvikling af didaktiske og pædagogiske metoder og 2) Udvikling af læringsmiljøer og skabelse af sammenhæng i uddannelsesforløbet for talentelever.

Skolerne i Aarhus og Randers har siden januar 2016 på linje med andre Social og Sundhedsskoler forsøgt sig med forskellige tiltag for at løse opgaven med talentspor på bedste vis – bl.a. udnævnelse af særlige talentmentorer til at støtte talenterne - men på trods af bestræbelserne tegner der sig et billede af, at landets SOSU-skoler endnu ikke er lykkedes med at implementere talentsporet – det kræver dermed en særlig udviklingsopgave.

Dette er baggrunden for, at vi i dette projekt vil udvikle læringsfulde talentmiljøer, så det bliver attraktivt at være talentelev. Projektets aktiviteter vil omhandle udvikling af undervisningsmateriale, pædagogisk og didaktisk udvikling samt styrkelse af samarbejdet omkring talenteleven i praktikken og talentelevernes fremtidige videreuddannelses- og karriermuligheder. For at kunne udvikle de mest optimale udgaver af

projektets produkter vil der være sideløbende udvikling og afprøvning. Dette vil give mulighed for at tilrette produkterne løbende i projektet. Tidsrammerne for resultatkravene vil derfor komme til at overlappe hinanden.

Efter arbejdet med resultatkravene er afsluttet, vil der i den sidste del af projektet være afsat tid til evaluering og udarbejdelse af slutrapport.

Da den ovenfor beskrevne problematik er ny, er der i sagens natur ikke gennemført - og gjort erfaringer i - tidligere projekter af denne art på Social- og Sundhedsskoleområdet, der kan bidrage til at overvinde de udfordringer, skolerne står over for. Vores klare overbevisning om projektets relevans blev bekræftet, da vi på Regionens projektværksted «Udvikling af den pædagogiske kerneydelse i ungdomsuddannelserne» i Viborg den 1. september fremlagde den projektide, der er beskrevet i denne ansøgning og der blandt de øvrige deltagere blev nikket genkendende og bekræftende til ovenstående problemstillinger.

Punkt 1. Formål og mål

Punkt 1 nr. 1 Formål

Formålet med projektet er at udvikle talentsporet, således at talenteleverne oplever det som værende attraktivt, udbytterigt og meningsfuldt at følge talentspor.

Punkt 1 nr. 2 Mål

Langsigtet mål:

At sikre læringsfulde talentmiljøer, således at talenteleverne oplever det som værende attraktivt, udbytterigt og meningsfuldt at følge talentspor.

Visionen med projektet er yderligere at sikre spredning af projektets resultater til landets Social- og Sundhedsskoler.

Til at opnå ovenstående langsigtede mål er følgende fire **kortsigtede mål** sat:

Mål 1: Udvikling af Ekspert- og Talentmateriale

Mål 2: Didaktisk og pædagogisk udvikling

Mål 3: Skabe sammenhængende talentforløb mellem skole og praksis

Mål 4: Styrkelse af talentelevens videreuddannelses- og karrieremuligheder

Ovenstående fire mål vil blive uddybet i punkt 4. Effekt og resultatkrav.

Punkt 2. Målgruppen

Talentelever og undervisere på ekspertfag på Social- og Sundhedsskoler og repræsentanter fra praksis, herunder praktikvejledere.

Punkt 3. Læring

Forventet læring i projektet:

At få en større viden om, hvad der skaber læringsfulde talentmiljøer og hvorledes samarbejde med f.eks. praksis og udvikling af undervisningsmateriale har indflydelse på elevernes motivation og fastholdelse på talentspor.

Læring på forskellige niveauer:

Individ niveau: Undervisere og relevante samarbejdspartnere fra praksis udvikler kompetencer til at kunne understøtte elevernes talentforløb og fælles diskurs om talenteleverne.

Organisatorisk niveau: Viden om hvilken effekt andre organisationsformer - f.eks. talentklasser og samarbejde med praksis samt med relevante videreuddannelsesinstitutioner - har på elevernes motivation og fastholdelse.

Projektet sikrer sig spredning ved at:

- Udbyde workshop/temadag for andre Social- og Sundhedsskoler
- Udarbejdet materiale gøres tilgængeligt
- Udbyde en vidensdelingskonference ved projektets afslutning

Punkt 4. Effekt og resultatkrav

Skema til brug for uddybning af mål og resultatkrav

Mål 1 Udvikling af Ekspert- og Talentmateriale	
Resultatkrav	Målemetode
Resultatkrav 1.1 Undervisningsmateriale på ekspertniveau svarende til mindst 25 % af skoleundervisningen på hovedforløbet. Nedsættelse af en gruppe af lærerrepræsentanter fra faggrupper, der udbyder ekspertfag til udvikling af idekatalog til brug i undervisningen. Tidsramme dec. 2016 – december 2017	Udvikling af Ekspert- og Talentmateriale måles ud fra følgende mål. <u>Produktmål:</u> - Procentsats af undervisningsmateriale i forhold til resultatkrav på minimum 25 %. <u>Kvalitetsmål:</u> - Relevans ift. målene på ekspertniveau - Bredde ift. pædagogiske metoder
Resultatkrav 1.2 Anvendelse af idekataloget i undervisningen. Tidsramme februar – december 2017	Undersøgelse af anvendelsen af idekataloget. - I hvilket omfang bliver materialet i idekataloget anvendt - I hvilket omfang er materialet med til at

	fremme elevernes motivation og læringsudbytte Målemetode: - Spørgeskema til undervisere - Fokusgruppeinterview med talentelever
Mål 2 Didaktisk og pædagogisk udvikling	
Resultatkrav	Målemetode
Resultatkrav 2.1 Afprøve Talentklasser / afprøvning af forskellige metoder til organisering af talentelever Tidsramme februar – december 2017	Undersøgelsen af talentelevens output i talentklasse/talentorganiseringer versus ordinære klasser/elever. Måling af talentelevernes output i opgaver, fagprøver og lign., samt tilfredshedsundersøgelse af undervisere og ordinære elever og talentelever.
Resultatkrav 2.2 Kvalificering af undervisere til at varetage pædagogiske og didaktiske udfordringer herunder eksempelvis differentiering. <u>Aktivitetsmål for kvalificering:</u> Planlægning og afholdelse af workshops/temadage for undervisere på SOSU-skoler. Tidsramme: Kvalificeringen af undervisere finder løbende sted gennem projektet.	Afholdelse af interviews med undervisere løbende i projektperioden ift. de didaktiske kompetencer.
Mål 3 Skabe sammenhængende talentforløb mellem praksis og skole	
Resultatkrav	Målemetode
Resultatkrav 3.1 Udvikling og afholdelse af praktikvejlederkursus med fokus på talent. Tidsramme: december 2016 – december 2017	Evalueringskema til måling af praktikvejlederes udbytte af AMU-kursus.
Resultatkrav 3.2 Afsøge yderligere samarbejdsmuligheder med praksis - Nedsætte arbejdsgruppe til at sikre samme diskurs mellem skole og praksis, med det mål at talenteleverne oplever et sammenhængende talentforløb mellem skole og praktik. Tidsramme: Gennem hele projektet	Løbende kvalitetssikring af, at Region Midtjylland og samarbejdskommuners relevante forvaltninger arbejder ud fra samme talendiskurs. - Sikres gennem møder i arbejdsgruppe
Mål 4	

Styrkelse af talentelevens karriemuligheder	
Resultatkrav	Målemetode
Resultatkrav 4.1 Afsøge muligheder for særlige perspektiver efter afsluttet uddannelse på talentspor. - Videreuddannelse - Jobmuligheder - Karriremuligheder Aktivitetsmål: "Kontakt" til samarbejdskommuners relevante forvaltninger og relevante videreuddannelsesinstitutioner Tidsramme: april – december 2017	Spørgeskema: Vil perspektiverne efter uddannelsen være med til at fremme elevernes motivation og i så fald hvilke udsigtsmuligheder? - Hvilke jobs får talenteleven?

Punkt 5. Overvågning af initiativets fremdrift

Der vil være afrapportering på projektet 2 gange: midtvejs-statusrapport i juni 2017 og slutrapport i marts 2018.

Ansøgning del 2

Punkt 6. Beskrivelse af indhold

Feltet vil blive udfyldt efter en evt. bevilling og ske i samarbejde med administrationen i Region Midtjylland.

Punkt 7. Organisering og aktører

Projektet vil være et samarbejde mellem SOSU Aarhus og Randers Social- og Sundhedsskole, hvor SOSU Aarhus er projektejer.

I projektet er der to typer kompetencer, der vil være nødvendige for at gennemføre projektet: kompetencer ift. den indholdsmæssige del af projektet, og kompetencer ift. projektprocessen.

Kompetencer ift. den indholdsmæssige del:

Begge skoler har de pædagogiske og didaktiske kompetencer, der vil være påkrævet i projektet til, at underviserne kan understøttes i at udvikle talentspor. Ligeledes har begge skoler kompetencer til at udbyde efter- og videreuddannelse til praktikvejledere.

Kompetencer ift. projektprocessen:

Begge skoler har erfaring med at gennemføre projekter og har dermed de nødvendige projektledelseskompetencer. Begge skoler er også vant til at arbejde med kvalitetssikring af undervisning og har kompetencerne til at sikre kvaliteten af projektets outputs.

Projektet vil blive organiseret med en projektleder i Aarhus og en projektovholder i Randers (se. Punkt 7.2).

Der vil blive oprettet 2 lokale projektgrupper, der skal arbejde med udviklingen i projektet. Projektgrupperne vil bestå af undervisere, pædagogisk supportere og talentmentorer, tilrettet de lokale organiseringer på skolerne. Der vil løbende være udveksling af erfaringer mellem de to grupper.

Styregruppen vil bestå af ledelsesrepræsentanter med beslutningskompetencer fra hver af de to skoler. Styregruppen forventes at mødes 4 gange i løbet af projektperioden. Styregruppen vil stå for at sikre rammerne for at gennemføre projektet.

Det vil være en del af projektet at etablere en følgegruppe for projektet. Følgegruppen skal bestå af interessenter, som kan komme både fra praktiksteder og kommuner, fra andre SOSU-skoler og erhvervsskoler, og fra andre uddannelsesinstitutioner, som repræsenterer talentelevernes videreuddannelsesmuligheder.

Punkt 7 nr. 2 Ansvar for projektledelse

Projektledelsen af projektet vil blive varetaget af en projektleder fra SOSU Aarhus, der vil være overordnet projektleder, og en tovholder fra Randers Social- og Sundhedsskole, der vil varetage den interne projektledelse i Randers. Projektleder og tovholder vil varetage den daglige ledelse af hver af de to lokale projektgrupper og understøtte de lokale projektgrupper i udviklingen og afprøvningen i projektet. Da projektet har fokus på sammenhæng med praktikken og karrieremuligheder for talenteleverne, vil projektleder og tovholder også have en stor opgave ift. at sikre sammenhængen i projektet, både mellem de enkelte delelementer i projektet og sammenhæng mellem udvikling på de to skoler. Ved at vælge en projektledelse, der består af både en projektleder og lokal tovholder, sikrer vi, at begge de lokale projektgrupper kan få den nødvendige understøttelse til at gennemføre projektet. Samtidig sikrer vi, at der vil være rammer for løbende erfaringsudveksling mellem de to lokale projektgrupper.

Punkt 7 nr. 3 Samspil med evt. samarbejdspartnere

De to deltagende skoler har forskelligt udgangspunkt ift. at skabe samarbejde med praksis omkring talentelever. SOSU Aarhus har været i kontakt med Aarhus kommune (MSO), og Region Midtjylland, der har indvilliget i at indgå i projektet. Randers Social- og Sundhedsskole har ikke på nuværende tidspunkt været i kontakt med deres samarbejdskommuner, men dette vil være en del af projektet for Randers-skolen. Begge skoler vil i projektet arbejde hen imod at udvikle ensrettede og sammenhængende læringsmiljøer i samarbejde med praksis, så talentsporet opleves som værende attraktivt, udbytterigt og meningsfuldt.

Resultatkrav 3.2. vil være med til at sikre kvaliteten i samarbejdet med regionen og samarbejdskommuner, da udvikling ud fra en fælles diskurs vil forebygge at talenteleverne, undervisere og praktikvejledere ikke oplever talentsporet i fragmenteret brudstykker.

Punkt 8. Forankring

Forankringen vil foregå både internt og eksternt. Den interne forankring af projektet på de to skoler vil foregå via eksisterende fora som teammøder og pædagogiske dage.

Den eksterne forankring vil foregå løbende i artikler og nyhedsbreve om projektet, f.eks. i relevante fagblade og lokalaviser, og skolernes kursuskonsulenter vil være med til at sprede projektet ift. praksis, både i relevante fora med praksis og ved besøg hos praksis. Endelig vil der i slutningen af projektet blive afholdt en videndelingskonference for interessenter.

Punkt 9. Effektkæde

Hvordan opnår projektet den ønskede effekt?

Hvilke effekter ønsker projektet at opnå?

Aktivitetsmål	Output	Kortsigtede mål	Langsigtede mål
• Nedsættelse af udviklingsgruppe ift. arbejdet med talentmaterialer • Produktion af talentkatalog • Afprøvning af talentkatalog • Afprøvning af forskellige organiseringer ift. talentelever • Afholdes af pædagogiske dage samt workshops • Udvikling og afholdelse af praktikvejlederkursus med fokus på talent • Nedsættelse af arbejdsgruppe med fokus på samarbejde med praksis • Afsøge mulighed for karrieremulighed for talenteleven	• Fælles skoleforståelse af undervisning på talentniveau • Underviserne underviser på talentspor • Organisationen opnår kendskab til den mest hensigtsmæssige organisering af talentelever • Praktikvejleder forstår talentbegrebet samt hvorledes talenteleven støttes i praktikken • Fælles diskurs ang. forståelse af talentbegrebet og talenteleven • Talenteleven får indsigt i mulige fremtidsperspektiver	• Undervisning på ekspertniveau • Organisatorisk og didaktisk forståelse af håndteringen af talentelever • Skabe sammenhængende talentforløb mellem skole og praksis • Styrkelse af talentelevens karrieremuligheder	Talent understøttende læringsmiljøer, så talenteleverne oplever det som værende attraktivt, udbytterigt og meningsfuldt at følge talentspor

Kritiske antagelser ift. aktivitetsmål:

- Arbejdsgruppen, der sidder med talentkataloget, skal være gennemgående.
- Praktikvejlederne tilmelder sig praktikvejleder kursus
- Praksis er interesseret i at indgå i samarbejde om talentelever
- Der er opbakning fra skolernes ledelse til projektet
- Der afsættes de nødvendige ressourcer på skolerne
- Der er nok elever der tilmelder sig talentspor for at projektet bliver meningsfuldt

Kritiske antagelser ift. outputs

- Praksis skal være en engageret samarbejdspartner.
- Der findes en optimal måde at organisere talentspor.
- Det er rum på skolerne til at afprøve forskellige organiseringer af talentelever.
- Der er et ønske om at skabe en sammenhængende diskurs mellem praksis og skolerne.

Kritiske antagelser ift. kortsigtede mål

- Det er muligt at påvirke praksis og videreuddannelsesinstitutioner

Kirstiske antagelser ift. langsigtede mål

- Skolerne kan påvirke elevernes motivation for at blive på talentsporet.
- Der er nok elever, der tilmelder sig talentspor, således at der kan skabes synergieffekter omkring et talent læringsmiljø
- Talentelever er interessante for arbejdsgiver og videreuddannelsesinstitutioner

Punkt 10. Budget

Ansøgningen har følgende godkendte udgiftsbudget i forhold til de opgaver, der er beskrevet tidligere i ansøgningen (udgiftskategorierne nedenfor tjener alene som eksempel, idet udgiftsposterne vil være projektspecifikke). Nogle gange vil det være mere hensigtsmæssigt at henvise til et bilag med budget og finansiering.

Budgetmæssige ændringer vil efterfølgende kun blive godkendt, hvis Region Midtjylland har godkendt disse. Der henvises til standardvilkårene for så vidt angår dokumentationskrav, opfølgning mv.

Punkt 10 nr. 1 Budget

*Revider, udfyld og slet i forhold til det konkrete projekt – eller henvis til budget i bilag.
(Alle beløb i budgettet skal være afrundet til nærmeste 1000 kr.).*

*Angiv udgiftsposterne således at de er tilpasset projektet (tilføj evt. flere rækker i skemaet).
Der skal være overensstemmelse mellem udgiftsbudgettet og finansieringsbudgettet. Husk at det er det samlede budget for projektet og ikke kun uddannelsespuljens andel.*

Udgiftsposter	Udgiftsbudget			
Udgiftsbudget (i 1000 kr)	1. år	2. år	3. år	4. år
Projektledelse	6.240	74.880	12.480	
Resultatkrav 1,1 & 1,2	11.735	140.816	23.469	
Resultatkrav 2	2.851	34.216	5.703	
Resultatkrav 3.1	3.848	46.176	7.696	
Resultatkrav 3.2 & 4	12.185	146.224	24.371	
Øvrige udgifter	5.035	60.424	10.071	
Administration og revision		12.025	15.000	Total
Total	41.894	514.761	98.790	655.445

Finansieringsbudget	Ansøgningen er baseret på følgende finansiering:			
Finansiering (i 1000 kr.)	2016	2017	2018	Total
Selvfinansiering	16.000	100.000	40.975	156.470
Stat				
Region	25.000	400.000	98.470	498.470
Kommune				
Private				
Øvrige				
Total				655.445

Punkt 11. Underskrift

Sted, dato

Aarhus den 6. oktober 2016

Ansøgers underskrift

Niels Brun Madsen
SOSU Aarhus

SOSU Aarhus

Hedeager 33, 8200 Aarhus N
Tlf.: +45 87 41 26 26
sosuaarhus.dk

Ansøgning

Vedrørende

Synergi og samspil i EUX uddannelserne
Projekt mhp. At skabe en tydelig pædagogisk og didaktisk profil på EUX

[
januar 2017- juli 2018

Ansøger

Ansøger:
Navn: Tradium
Evt. afdeling: EUX
Adresse: Vester allé 26
Postnummer og by: 8900 Randers
Kontaktperson: Charlotte Bisbjerg
Nelsen
E-mail: cbn@tradium.dk
Tlf.: 41880037
CVR. Nr.:

Resumé

Projektet vil gennem konkrete eksperimenter på forskellige EUX-uddannelser forsøge at udvikle viden om hvordan samspil og synergi mellem de gymnasiale fag og eud-fagene kan etableres, og hvorledes samspil og synergi understøtter at målene for uddannelsen kan opnås til gavn for både elever og afgangsvirksomheder. Endvidere er det hensigten, at eksperimentere med hvordan man kan skabe bedre overgange mellem eux-uddannelsens læringsrum (praktik, gymnasieundervisning og eud)

Gennem eksperimenterne skal der udvikles viden om hvordan en anvendelig undervisningsplan for EUX kan se ud, samt hvilke samarbejds- og arbejdsprocesser, der er relevante ift. denne. Samt yderligere give konkrete eksempler på fagsamspil.

Læsevejledning

Indholdsfortegnelse

Ansøgning del 1	3
Indhold og baggrund for ansøgningen	3
Punkt 1. Formål og mål.....	4
Punkt 1 nr. 1 Formål.....	4
Punkt 1 nr. 2 Mål.....	4
Punkt 2. Målgruppen	5
Punkt 3. Læring	5
Punkt 4. Effekt og resultatkrav	5
Skema til brug for uddybning af mål og resultatkrav	5
Punkt 5. Overvågning af initiativets fremdrift.....	7
Ansøgning del 2	7
Punkt 6. Beskrivelse af indhold	7
Punkt 7. Organisering og aktører	7
Punkt 7 nr. 1 Styregruppe / projektgruppe.....	8
Punkt 7 nr. 2 Ansvar for projektledelse.....	8
Punkt 7 nr. 3 Samspil med evt. samarbejdspartnere	9
Punkt 8. Forankring	9
Punkt 9. Effektkæde	9
Punkt 10. Budget	9
Punkt 10 nr. 1 Budget.....	9
Punkt 11. Underskrift	9
Bilag 1:.....	10
Eksperimentet som læringsform.....	10
Bilag 2 – Foreløbige overvejelser om undervisningsplanen.....	10
Bilag 3 Projektplan	11

(Indholdsfortegnelsen opdateres ved at stå på feltet – højreklikke og vælge opdater felt.)

Ansøgning del 1

Indhold og baggrund for ansøgningen

Det kunne se ud som om EUX uddannelsen ikke blot er en enkel vekseluddannelse mellem skole og praksis, men mellem to forskellige skoleformer samt praksis – illustreret som følger:

Disse tre læringsrum er befolket af forskellige fagfolk, forskellige praktikker, kulturer og forventninger til eleverne. Man kunne med Wengers begreb kalde dem for forskellige praksisfællesskaber, hvor den pædagogisk-didaktiske strategi må være at understøtte at eleverne kan finde ind til logikker, mening, forståelse og praksisformer og finde et tilhørsforhold og en identitet alle tre steder.

Dels forudsætter det at eleven kan tænke dette ind i en sammenhæng og skabe en helhed, dels kræver det at lærerne kan håndtere problemstillinger didaktisk i denne relation og fagsamarbejde. Og dels forudsætter det at strukturen og samarbejdet mellem disse aktører er på plads. Det vil sige, der skal sikres en struktur, en didaktik og et flow mellem læringsrummene, som kan hjælpe eleverne i deres læreproces.

Projektet vil arbejde med en forståelse af at denne tredelte vekseluddannelse kan betragtes som elevens vej mellem forskellige praksisfællesskaber. Beach (1999) omtaler disse veje mellem praksisfællesskaber som betydende overgange. Samt pointerer at mennesket skal udvikle egen praksis, identitet og forholdemåder i de forskellige kontekster og sammenhænge de indgår i. Der tales her om praksisfællesskaber – her eks. Eud-skolen, gymnasieskolen og lærepladsen/praktikcentre. At det ikke blot handler om at eleven kognitivt overfører viden og forståelse fra en sammenhæng til en anden, men at individet skal udvikle og forstå praksis, og udvikle egen identitet og deltagelse i disse forskellige praksisformer som han indgår i. For en EUX elev, handler det både om at være studerende, elev og lærling, og indgå i en studieforberevende aktivitet, en håndværksforberedende aktivitet og dels deltage i arbejdet på lærepladsen som lærling (Svejgaard).

Projektet vil arbejde i et pædagogisk-didaktisk spor og undersøge, hvordan de gymnasiale fag og eud-fagene kan give anledning til samspil og synergi for eleven, og herunder hvordan fagenes forskellige karakterer kan give udtryk i og danne baggrund for elevens læring, identitetsudvikling og kompetenceudvikling.

I dette spor skal der arbejdes med eksperimentet som læringsform ved at lærerne i makkerskaber (mellem eudlærer og gymnlærer) gennemfører mindre eksperimenter i egen undervisning, således at projektet forsøger at gøre sig nogle helt konkrete undervisningserfaringer omkring samspil og synergi. Disse eksperimenter og lærernes refleksioner giver input til både udarbejdelsen af en skabelon for en undervisningsplan samt beskrivelse/inspiration for procesovervejelser ift. planlægning af eux uddannelser med fagsamspil og synergi.

Projektet vil endvidere arbejde i et strukturelt-organisatorisk spor, hvor hensigten er at skabe større kendskab og bedre samspil mellem praktikken, eud-undervisningen og den gymnasiale undervisning. Eud-uddannelsen og virksomhederne er vant til at arbejde sammen omkring elevens uddannelse. Der er vel-etablerede rutiner, roller og strukturer for dette. Men den gymnasiale del af uddannelsen har ikke den samme viden om hvad der foregår i praktikuddannelsen. Lærerne er akademisk uddannede, de kender oftest kun brancherne fra eget kundeperspektiv, og har alle arbejds erfaringer fra den offentlige sektor. Ligeledes kan det didaktisk set være svært for de enkelte lærere at vide hvordan deres fag spiller ind, bliver brugt og kan ses anvendt som perspektiv i den enkelte branche og uddannelse. Dette gør det på et personligt og individuelt plan svært for den enkelte lærer at knytte an til og forstå samt evt. udnytte de erfaringer, som eleverne oparbejder i deres praktikperiode eller i deres eud-fag.

I dette spor skal der etableres aktiviteter på hver deltagende skole, der afprøver modeller/aktiviteter der skaber bedre overgange mellem praktik og EUD og GYM. Dette spor involverer branchen/LUU og lokale virksomheder i et samarbejde med skolens ledelse, således at vi sikrer at branchen og praktikvirksomhederne inddrages i projektet også.

Punkt 1. Formål og mål

Punkt 1 nr. 1 Formål

Visionen er at udvikle kvaliteten af EUX uddannelserne, således at de bekendtgørelsesmæssige mål og rammer om samspil og synergi tydeliggøres og efterleves. På denne måde er det projektets formål at der skabes en tydelig pædagogisk og didaktisk profil på EUX uddannelserne.

Punkt 1 nr. 2 Mål

Langsigtede mål:

Projektets langsigtede mål er etablere viden om, forståelse for samt erfaringer med samspil og synergi i EUX uddannelserne. Projektets formål at skabe viden om hvordan synergi i fagsamspillet kan give mulighed for afkortning af de gymnasiale fag, hvordan de gymnasiale fag kan give nye perspektiver på EUD fagene, og hvordan de studiemæssige kompetencer i den gymnasiale del giver anledning til at erhvervsuddannelsen kan noget mere end ellers – her tænkes eks. på kompetencer til planlægning, projektarbejde, studie og kommunikation. Der skal således dannes viden om samspil og synergi mellem EUD fagene og de gymnasiale fag, men også overgange og samspil mellem skole (gym og eud) og praktik – og her udvikles modeller for samspil og organisering af praktik og skole.

På denne måde vil projektet også bidrage til at forståelsen om hvordan EUX uddannelserne kompetence- og dannelsesmæssigt blive skærpet.

Kortsigtede mål:

1. En skabelon og en procesbeskrivelse for en undervisningsplan, hvor eud og gymfag tænkes sammen, således at samspil og synergi kan opnås. Det vil sige en struktur for beskrivelsen af en EUX uddannelse samt en proces for hvordan man kan planlægge med samspil og synergi – hvilke overvejelser og planlægning er nødvendig herfor. I denne undervisningsplan vil der indgå beskrivelses-afsnit om de enkelte dele af uddannelsen, samt være konkrete skabeloner/modeller for hvordan man kan skabe samspil og synergi. Se bilag 1 for de første hypoteser omkring en skabelon.

2. 12 undervisningseksperimenter der afprøver hvordan der kan skabes samspil og synergi i EUX uddannelserne – mellem eud-fag og gymfag. Disse eksempler bliver genreflekterede ift. at drage mere generaliserede erfaringer ud af eksperimenterne. Se bilag 2 om projektets hypoteser og begyndende ideer til hvordan eksperimenter og generalisering vil foregå.
3. 4 Aktiviteter (1 på hver skole) hvor samspil mellem skole og praktik omkring EUX uddannelsen er afprøvet

Punkt 2. Målgruppen

Projektets målgrupper er for det første lærerne og uddannelseslederne på EUX uddannelserne, som vil blive inddraget gennem projektets aktiviteter.

Dels er målgruppen uddannelsernes LUU samt branchen omkring uddannelserne. Disse er vigtige, idet EUX uddannelserne og eleverne også skal have tilknytning til og praktikker i brancherne, ligesom vi skal have sikret at vekseldannelse og samspil også knyttes til branchen. Disse vil blive inddraget gennem det eksisterende branchesamarbejde på de enkelte uddannelser samt LUU. Ligesom der i projektet vil blive indkaldt til workshop med de relevante faglige udvalg/LUU omkring modeller for samspil. Disse udviklede modeller eller skitser til modeller skal afprøves i videre i projektet – dette knytter sig specifikt til mål nr. 3

Punkt 3. Læring

Gennem projektet er der følgende læringsfoki

- At undersøge hvordan man kan arbejde med eksperimenter som udviklingsmetode og hvordan man kan overføre viden fra disse til kollegaer – altså lære af andres erfaringer fra eksperimenter –
- At beskrive en proces for udarbejdelse af undervisningsplaner for EUX uddannelser samt en skabelon herfor, som kan avendes både i EUD sammenhæng og en gymnasial sammenhæng – det vil sige at den lever op til begge skolesystemers beskrivelseskrav, og giver anledning til at samspil og synergi medtænkes i hele planlægningsprocessen. Skabelonen incl procesbeskrivelsen vil kunne fungere som struktur og ramme for andre i deres planlægningsarbejde.
- Erfaringer med dette samt eksperimentet som udviklingsform vil blive formidlet gennem eksisterende og velfungerende netværk i ESØ sammenhæng samt evt. på landsplan

Punkt 4. Effekt og resultatkrav

Skema til brug for uddybning af mål og resultatkrav

Mål 1	
Skabelon for undervisningsplan samt procesbeskrivelse hertil	
Resultatkrav	Målemetode
Resultatkrav 1.1 Der udvikles en forsøgskabelon, indeholdende rammer og struktur samt pædagogiske overvejelser som makkerskaberne anvender til beskrivelse af deres eksperiment. Deadline = 3 mdr. efter projektstart	Skabelonen skal foreligge skriftligt
Resultatkrav 1.2 Interviews med involverede lærere og elever (min. 2 interview på	Der skal foreligge et notat der beskriver indholdet af en mindre kvalitativ analy-

hver skole), der indhenter viden om erfaringer, muligheder og udfordringer i de konkrete undervisningseksperimenter samt processen omkring undervisningsplanlægning. Deadline umiddelbart efter eksperimenterne	se af interviewene
Resultatkrav 1.3 Udarbejdet procesbeskrivelse – dette sker på baggrund af erfaringerne fra projektet, særligt vil de spørgsmål som makkerskaberne finder vigtige at overveje inddrages. Deadline 3 mdr. efter eksperimenternes afslutning	Der skal foreligge en revideret undervisningsplansskabelon for EUX uddannelsen indeholdende både forslag til arbejdsproces samt relevante beskrivelsespunkter
Mål 2 <i>12 undervisningseksperimenter er planlagt, gennemført og efterreflekteret</i>	
Resultatkrav	Målemetode
Resultatkrav 2.1 skal udvikles <i>Model for eksperimenter incl. benspænd er udarbejdet – skal foreligge i projektets planlægningsperiode</i>	<i>Modellen skal foreligge skriftligt</i>
Resultatkrav 2.2 <i>Etablering af min 3 makkerskaber samt 1 refleksionsgruppe på hver skole omkring min. en EUX uddannelse = i alt min 12. makkerskaber. Skal foreligge i projektets planlægningsperiode</i>	<i>Skolerne melder ind til projektledelsen omkring organisering</i>
Resultatkrav 2.3 Planlægning og gennemførelse af min. 12. eksperimenter	
Resultatkrav 2.4 <i>Evalueret vha. elever og lærere interviewes/reflekterer deres oplevelse samt læring nedskrives som en del af projektets erfaringer</i> <i>De foreløbige vurderingspunkter er:</i> • Synergi – hvordan og med hvilket resultat • Opnåede læringsmål • Pædagogik <i>Samarbejde mellem lærere</i>	<i>Mindre notat, der sammenfatter elevers og læreres erfaringer og vurdering af eksperimentet</i>
Resultatmål 2.5 Erfaringerne fra eksperimenterne efterreflekteres ift. projektets formål og mål	<i>Der foreligger en sammenfatning på skrift. Denne sammenfatning indeholder refleksioner over hvordan eksperimenterne kan bruges mere bredt og i hvilke typer uddannelser de kan overføres til</i>
Mål 3 <i>4 aktiviteter med etablering af aktiviteter der skaber samspil og bedre overgang mellem praktik og skole</i>	
Resultatkrav 3.1 <i>Fælles workshop på tværs af skoler og uddannelser for interesserede LUU medlemmer samt repræsentanter fra faglige udvalg el-</i>	<i>Vurdering og tjek om den er afholdt</i>

ler brancher i øvrigt omhandlende samspil og organisering af EUX uddannelsen – herunder særligt praktikken og hvad branchen kunne forvente at få ud af EUX eleverne Skal ske i løbet af projektets første 3 måneder	
Resultatkrav 3.2 LUU for hver deltagende EUX uddannelse reflekterer over og etablerer i samarbejde med skolen/uddannelsen en aktivitet omkring samspil og organisering af deres eux uddannelse. Dette sker på den omtalte workshop eller efterfølgende	Hver skole skal melde deres forsøg ind til projektledelsen
Resultatkrav 3.3 Planlægning, gennemførelse, evaluering og efterrefleksion af min. 4 aktiviteter, der afprøver nye modeller for samspil mellem praktik og skole. Disse forsøg evalueres og reflekteres ift. en mulighed for generalisering	Der gennemføres korte samtaler med deltagende firmaer og lærere ang. udfordringer og muligheder i den afprøvede model Erfaringer efterreflekteres og der vurderes hvordan erfaringerne kan bruges mere bredt og mere generelt.

Punkt 5. Overvågning af initiativets fremdrift

Der afrapporteres efter projektets planlægningsperiode. Afrapporteringen omfatter de udarbejdede planer og skabeloner.

Der vil også blive udarbejdet en kort skriftligt notat om projektets fremdrift i december 2017.

Endeligt afrapporteres der med en kort skriftlig rapport, samt projektets udarbejdede undervisningsplansskabelon, samt generaliserede erfaringer fra eksperimenter og aktiviteter som afslutning af projektet

Ansøgning del 2

Punkt 6. Beskrivelse af indhold

Feltet vil blive udfyldt efter en evt. bevilling og ske i samarbejde med administrationen i Region Midtjylland.

Punkt 7. Organisering og aktører

Følgende skoler og EUX uddannelser er deltagere i projektet

Århus Tech med en endnu ikke planlagt EUX uddannelse

Learnmark med byggeanlægsuddannelserne

Mercantec med EUX uddannelser fra industriens område

Tradium med Frisøruddannelsen

Der er udvalgt uddannelser, som kan repræsentere bredden og forskelligheden i EUX uddannelserne, således at der opnås erfaringer fra flere forskellige fagsamarbejde.

Eks. skal her nævnes matematik, som må knytte an og spille forskelligt sammen med hhv. en tømreruddannelse eller en personvognsmekaniker

Organisering af projektet:

Projektets planlægnings- og udviklingsgruppe med 1 repræsentant fra hver skole

- Ansvar for modeludvikling
- Ansvar for fælles workshops
- Ansvar for planlægning af interviews og evaluering
- Ansvar for afsluttende erfaringsopsamling og endelig udarbejdelse af undervisningsskabelon, samt idékatalog
- Information til Region

Lokal skolegruppe på hver skole

Deltagere: (Lokal projektleder og) lærere samt uddannelsesleder for EUX og leder af den pågældende EUD uddannelse

Har ansvar for:

- Eksperimenternes gennemførelse og evaluering
- Samarbejde med eksterne/LUU
- Gennemførelse af aktiviteter, der skal afprøve modeller for overgange og samspil

Det er nødvendigt og ønskeligt, at der tilkobles en konsulent med særlige erfaringer og viden indenfor både EUD og det gymnasiale område/EUX. Derfor vil vi inddrage Karin Svejgaard, NCE som konsulent i projektet. Dels til forberedelse og planlægning af processen og de skabeloner, der skal afprøves.

Men også for at sikre midtvejsrefleksioner og afsluttende refleksioner og generaliseringer af den viden der opnås i projektet

Tilbud og overblik over NCEs opgave og kontrakt herfor er vedlagt

Punkt 7 nr. 1 Styregruppe / projektgruppe

Planlægnings- og udviklingsgruppens funktion og ansvar er beskrevet i ovenstående model

Punkt 7 nr. 2 Ansvar for projektledelse

Projektledelse vil ske fra Tradium, som også står for projektets administrative rutiner

Punkt 7 nr. 3 Samspil med evt. samarbejdspartnere

Hver skole inddrager LUU og andre eksterne parter – eks. lokale mestre eller repræsentanter fra faglige udvalg, når der skal arbejdes med overgangen og nye modeller/aktiviteter, der styrker overgangen mellem skole og praktik

Punkt 8. Forankring

Projektet forankres i ESØskolernes projekt- og pædagogiske samarbejde

Punkt 9. Effektkæde

Vedlagt separat

Det er afgørende at få engageret og inddraget de lokale uddannelsesudvalg samt branchen/fagligt udvalg. Dette vil vanskeliggøre at arbejde relevant med målet om modeller for samspil mellem praktik og skole. Det er vigtigt at branchen føler ejerskab til projektet, således at der kan arbejdes med hvordan vi kan tilpasse EUX til branchernes arbejde i øvrigt, og på denne måde sikre at de tager ejerskab for EUX uddannelsen og dermed flere praktikpladser.

Punkt 10. Budget

Vedlagt i Region Midts skabelon samt yderligere regneark med fordeling af poster pr. deltagende skole

Punkt 10 nr. 1 Budget

Punkt 11. Underskrift

Sted, dato 5/10-16

Ansøgers underskrift

Wille BL

Bilag 1 – Foreløbige overvejelser om undervisningsplanen

Nærværende er et dokument om de pædagogisk-didaktiske problemstillinger og foki, som projektet vil forsøge at komme med nogle bud til realisering af.

- Didaktiske overvejelser om fagsamspil og temaer i undervisningen, og deres relevans ift. forskellige uddannelser.
- Didaktiske overvejelser samt tematikker på de enkelte forløb, samt eksempler og begrundelser på fagafkortning i enkelte EUDuddannelser
- Formulering af undervisningsmål, der knytter gymnasiale og eud fag og mål sammen
- Overvejelser om relevante aktiviteter og processer, som giver mulighed for synergi og samspil mellem fag og læringsrum – ud fra følgende spørgsmål:
 - Hvordan kan eud-fag og gym-fag spille sammen?
 - Hvor er der fælles temaer
 - Hvilke praktikker i eud giver anledning til gym-faglige refleksioner og perspektiver
 - På hvilke måder kan gymfagenes metoder give perspektiv til EUDfagene?
 - Hvordan giver dette samspil mulighed for afkortning?
 - Hvor er det nødvendigt at lave enkeltfaglig undervisning

Særlige problemer og udfordringer, som knytter sig til at man ikke indtil videre har hele hold med udelukkende EUX elever i en erhvervsuddannelse, men at man både har EUX elever og eud elever i samme værksted på én gang og at man har eux elever fra forskellige erhvervsuddannelser i samme gymnasiale time:

- Pædagogiske overvejelser om hvordan man etablerer EUX undervisning i EUDfagene, når holdene må læses sammen med ordinære EUD. Hvordan kan man differentiere og samlæse?
- Pædagogiske overvejelser om hvordan man i de gymnasiale fag, knytter an til flere EUDuddannelser i samme lektion

Endvidere:

Rammen er 20 ugers forløb på hhv. GF2 og de enkelte studieforløb/hovedforløb a`20 ugers varighed
Time –fagfordeling incl. vurdering af elevtid i de enkelte fag

Bilag 2: Eksperimentet som læringsform

Projektets primære metode er eksperimentet, her baseret på begrebet om transformational learning (Høyrup, 2014 s. 34). En læreproces, der afstedkommer at der skabes nyt, ny viden, nye løsninger på problemer, ny adfærd gennem afprøvning af en ny virkelighed. Vi går derfor efter at der ikke kun skal skabes ny kognitiv forståelse for EUX uddannelsen og fagene heri, men også at der skabes nye rutiner/praksis aktiviteter i uddannelsen. Aktiviteter, der kan foregå i rammerne af uddannelsen og dens organisering, så denne nye rutine skal ske i et socialt fællesskab eller et organisatorisk rum, som kan betyde at eksperimentet implementeres letteres. Hvilket bygger på en gammel Lewin hypotese om unfreezing, changing og refreezing (Høyrup, 2014, s. 39)

Eksperimenterne er pædagogisk didaktiske eksperimenter – det vil sige det er eksperimenter i undervisningen. Eksperimenterne har en bestemt ramme og indeholder nogle benspænd, som skal indeholdes i det enkelte eksperiment. Disse benspænd er skabt på baggrund af projektets hensigter om at skabe synergi og samspil og overgange mellem uddannelsens forskellige fag og læringsrum.

Indtil videre er der planlagt følgende benspænd:

- skal indeholde 1 eud fag og 1 gymnasialt fag
- skal rumme mål fra både eud-fag og gym fag og disse mål skal beskrives samlet
- skal være et samlet forløb, hvor der er aktiviteter i både eudfag og gym fag (min 10 timer i alt)
- der skal arbejdes med elevens samlede læreproces og overgangene mellem min. to læringsrum
- skal indeholde overvejelser over hvordan dette element tilfører EUX håndværkeren kompetencer og viden i sit fag som håndværker

Makkerskaber

Ideen er at etablere makkerskaber mellem en lærer fra EUD uddannelsen og en lærer fra den gymnasiale del af EUX uddannelsen, og at disse to lærere i et samarbejde og en interaktion udvikler ideer og afprøver disse, og gennem disse eksperimenter skabes der ny viden og ny praksis om hvad der er muligt og hvad det vil afstedkomme. Baggrunden for at anvende makkerskabet som en grundlæggende enhed begrundes i at der efterfølgende vil være lettere at fastholde erfaringerne, når disse er funderet i både en individuel og en social relation. På denne måde er man allerede i gang med at ændre rutiner gennem eksperimenterne (Høyrup, 2014, s. 35)

I grupper

For at sikre den fornødne refleksion samt videndeling om de enkelte eksperimenter etableres der på den enkelte skole grupper (bestående af de lærermakkerpar, der er etableret). Disse grupper skal sikre og etablere refleksion, overvejelse og feedback til de enkelte eksperimenter, før, under og efter eksperimentet. Dette skulle gerne medføre en kollektiv videndannelse og vidensspredning om det enkelte eksperiments viden og erfaringer, og dermed medføre at der kan sikre spredning til de andre makkerpar i gruppen.

Refleksioner inden igangsætning

- Ideudvikling
- Snak om muligheder og visioner
- Udvælgelse af bærende ide
- Fremlæggelse for gruppen og sparring heri

Undervejs:

Hvert makkerskab fremlægger plan og erfaringer og problemer for gruppen

Efterfølgende refleksioner:

Hvad siger dette eksperiment om dannelsesideal og kompetencer som EUX håndværker

Hvad er det muligt at overføre og generalisere til andre fag og uddannelser = essensen af forløbet

Bilag 3 Projektplan

<u>Tid</u>	<u>Aktivitet</u>	<u>Ansvarlig</u>
Jan- marts 2017	Planlægning af projekt 1) Færdiggørelse af første skabelon for undervisningsplan 2) Færdiggørelse af model for eksperimenter i makkerskaber 3) Etablering af projektets styregruppe og de lokale udviklingsgrupper på den enkelte skole 4) Plan for workshop med LUU/faglige udvalg/brancher	Projektets planlægningsgruppe (Lone Ørsted, Mette Selchau, Charlotte Bisbjerg) Karin Svejgaard som konsulent
Maj 2017	Initiering af eksperimenter – workshop for alle skoler og alle lærere – 1 dag	Projektets udviklingsgruppe
Juni – oktober 2017	Arbejde på hver skole i makkerpar og dernæst i udviklingsgrupper med sparring, feedback og generaliserede erfaringer	Lokal skolegruppe
November 2017	Midtvejsmøde mellem eksperimenterende makkerskaber og skolernes udviklingsgrupper	Projektets udviklingsgruppe
December 2017	Midtvejsrapport	Projektets udviklingsgruppe
November 2017-marts 2018	Videre arbejde på eksperimenter – evt. gennemførsel af 2. gennemløb. Evaluering – interview med elever og lærere på hver skole	Lokal skolegruppe
Maj 2017	Workshop med idegenerering for aktiviteter der giver bedre samspil og organisering mellem skole og praktik for alle skoler	Projektets udviklingsgruppe
Efteråret 2017	Gennemførsel af min en ide på hver skole, der afprøver nyt og forbedret samspil i en eux-uddannelse mellem skole og praktik Evaluering – interview med involverede aktører med opsamling af erfaringer	Lokal skolegruppe
Maj – juli 2018	Refleksion og udarbejdelse af fornyet undervisningsplanskabelon Eksempler og beskrivelser af samspil og	Projektets udviklingsgruppe

	samarbejde mhp på synergi – både mellem fag og mellem skole og praktik – som kan bruges bredt i forskellige uddannelser	
--	---	--

Bilag

Ansøgning

Vedrørende

Udvikling af et simulationsbaseret undervisningsforløb
i den gode klasserumskultur

januar 2017 – juli 2019

Projektet hører til under Åben pulje

Ansøger

Ansøger	Langkaer Gymnasium STX / HF / IB World School	Viborg Gymnasium & HF
Navn	Marie Kongskov, vicerektor	Ole Mortensen, uddannelsesleder
Adresse	Kileparken 25	Skaldehyvej 12
Postnummer og by	8381 Tilst	8800 Viborg
Kontaktperson	Marie Kongskov, vicerektor	Ole Mortensen, uddannelsesleder
Email	mk@langkaer.dk	om@vghf.dk
Tlf.nr.	2845 5153	2262 4161
CVR. nr.	29 55 37 93	29 55 35 56

Resumé

Ungdomsuddannelsernes ansvar i forhold til elevernes trivsel er et fokuspunkt i den aktionsplan mod mobning, som for ganske nyligt blev udsendt fra ministeren for børn, undervisning og ligestilling, Ellen Trane Nørby ("Al-le for én mod mobning på ungdomsuddannelserne"). I planen opfordres ungdomsuddannelsernes ledelser til i samarbejde med lærere og elever at anlægge en helhedsorienteret indsats med henblik på at øge elevernes trivsel og samtidig facilitere og tage ansvar for, at der hvert år sættes fokus på den gode klasserumskultur. Med nærværende projekt ønsker vi at udvikle et simulationsbaseret undervisningsforløb, der involverer eleverne på en ny måde og sætter fokus på trivsel i faglige og sociale sammenhænge. Såvel de fysiske som de virtuelle fællesskaber skal medtænkes. Samtidig skal forløbet introducere til en demokratisk skolekultur - herunder respekt for forskelligheder.

Indholdsfortegnelse

Ansøgning del 1	2
Indhold og baggrund for ansøgningen	2
Punkt 1. Formål og mål	3
Punkt 1 nr. 1 Formål	3
Punkt 1 nr. 2 Mål	4
Punkt 2. Målgruppen	4
Punkt 3. Effekt og resultatkrav	4
Punkt 4. Overvågning af initiativets fremdrift	5
Ansøgning del 2	5
Punkt 5. Beskrivelse af indhold	5
Punkt 6. Organisering og aktører	5
Punkt 7. Forankring	6
Punkt 8. Budget	6
Punkt 9. Underskrift	7

Ansøgning del 1

Indhold og baggrund for ansøgningen

Indhold

Projektet indbefatter udviklingen af et undervisningsforløb, som tager afsæt i spil eller rollespil, hvor der anvendes simulationsteknologier. (Rolle)spillene skal fremme elevernes refleksioner over deres egne sociale adfærdsmønstre og styrke deres sociale handlekompetencer. En mulighed kunne være udviklingen af et forløb, som strækker sig over tre undervisningsgange, og som inden for veldefinerede temaer og rammer giver plads til, at eleverne arbejder med simulationer af situationer og problemstillinger, som er relevante i forhold til det konkrete, sociale miljø i den enkelte klasse. Ambitionen er med andre ord at udvikle et koncept, hvor eleverne undervejs ikke alene optræder som medvirkende aktører, men tillige fungerer som medskabende instruktører, der selv i et vist omfang kan definere spillets indhold. Vores hidtidige erfaringer på dette område er, at løftede pegefingre ikke virker tilstrækkeligt. Vi er derfor nødt til at tænke i nye baner i forhold til at arbejde med og kommunikere omkring den gode klasserumskultur.

I selve udviklingen af indsatsen er det tillige tanken at inddrage nogle af skolernes elever for hermed at give dem ejerskab til indsatsen og samtidig sikre, at form og indhold kan appellere til den intenderede målgruppe. Undervejs i udviklingsfasen kunne det være en mulighed at trække på faglig ekspertise fra en eller flere sundhedskonsulenter med speciale i unges mentale sundhed eller fra spilkonsulenter med henblik på at indbygge et *gamification*-princip i undervisningsforløbet

Forløbet udvikles med udgangspunkt i de trivselsproblemstillinger, der er på Langkaer Gymnasium STX/HF/IB World School og Viborg Gymnasium & HF, men det er samtidig afgørende at finde et koncept, som vil være brugbart på andre skoler og på andre ungdomsuddannelser. I den forbindelse er det hensigten at afholde en regional konference om elevtrivsel, hvor bl.a. det simulationsbaserede undervisningsforløb præsenteres i form af de konkrete erfaringer og resultater fra projektet. Til konferencen vil deltagerne også få adgang til det materiale,

der er blevet udviklet som en del projektet. Andre erfaringer med at fremme elevtrivsel kan tillige præsenteres på konferencen, som vil have elevtrivsel i bred forstand som tema.

Baggrund

Netop ungdomsuddannelsernes ansvar i forhold til elevernes trivsel er et fokuspunkt i den aktionsplan mod mobning, som for ganske nyligt blev udsendt fra ministeren for børn, undervisning og ligestilling, Ellen Trane Nørby ("Alle for én mod mobning på ungdomsuddannelserne"). I planen opfordres ungdomsuddannelsernes ledelser til i samarbejde med lærere og elever at anlægge en helhedsorienteret indsats med henblik på at øge elevernes trivsel og samtidig tage ansvar for, at der hvert år sættes fokus på den gode klasserumskultur. Opmærksomheden er i den ministerielle plan særligt rettet på problemer omkring ensomhed og mobning – herunder den såkaldte sexmobning. Det er i bedste overensstemmelse med dette højaktuelle ministerielle initiativ helt konkret tanken, at ensomhed og mobning skal indgå som delelementer i et simulationsbaseret undervisningsforløb.

Samtidig skal forløbet introducere til demokratisk skolekultur - herunder respekt for forskelligheder (race, køn, religiøs og/eller seksuel observans m.m.), da skolernes elevgruppe bliver stadig mere mangfoldig. Endelig skal digital dannelse være et andet centralt delelement i en samlet indsats for at fremme den gode klasserumskultur, da eleverne på ungdomsuddannelserne i dag er sammen på flere måder, både fysisk og virtuelt.

Elevtrivselsundersøgelserne på Langkaer Gymnasium STX / HF / IB World School og Viborg Gymnasium & HF viser helt konkret, at elevtrivsel ikke er en given ting, men derimod er et forhold, der i højere grad skal arbejdes aktivt med at fremme. Mere specifikt peger den seneste elevtrivselsundersøgelse på Langkaer Gymnasium STX / HF / IB World School på to punkter, som i særlig grad bør prioriteres:

1) Klassernes interne sammenhold

2) Klassekammerateres gensidige forståelse og respekt for hinanden

Gøres der en indsats netop i forhold til ovenstående to punkter, vil dette forventeligt have en positiv indvirkning på elevtrivslen – og i sidste instans højne elevernes læring og resultere i en bedre fastholdelse af eleverne.

På Viborg Gymnasium & HF viser den seneste elevtrivselsundersøgelse, at der på præcis de samme to punkter, bør gøres en indsats - især for HF-klasserne. Når de samme to punkter skiller sig ud på tværs af de to gymnasier, og dermed på tværs af forskellige elevprofiler, ser vi et behov for at tilrettelægge en indsats, som målrettes netop disse to trivelsudfordringer.

Punkt 1. Formål og mål

Punkt 1 nr. 1 Formål

Formålet med projektet er kort sagt at udvikle en pædagogisk praksis, der kan medvirke til at skabe en større grad af trivsel for den enkelte elev i den enkelte klasse, og at eleven bliver mere bevidst om de sociale spilleregler, der er afgørende for at skabe en god klasserumskultur. Begge dele ser vi som en væsentlig forudsætning for, at den enkelte elev forløser sit faglige potentiale og dermed forberedes bedst muligt til de videregående uddannelser.

Formålet med projektet er derfor konkret:

- At undersøge og udvikle en ny pædagogisk praksis, som sætter fokus på trivsel i form af gode relationer og en velfungerende klasserumskultur
- At skabe et af et simulationsbaseret undervisningsforløb, som kan anvendes i forskellige skoleformer på ungdomsuddannelserne
- At udvikle en ny pædagogisk praksis som kan udfordre og supplere de eksisterende trivselsværktøjer til uddannelsesinstitutionerne, fx "Alle for én mod mobning på ungdomsuddannelser" (UVM), "Netwerk" (Maryfonden), "En Go' bgym" (SDU) og Center for Rummelighed
- At videndele om og udbrede indsatsen lokalt og regionalt

Punkt 1 nr. 2 Mål

På den korte bane evalueres trivslen *før og efter* i de klasser, der deltager i projektet som pilotklasser og testklasser.

De langsigtede mål med indsatsen er, at de skoler som anvender materialet, vil kunne aflæse en positiv effekt i deres elevtrivselsundersøgelse, hvor resultatet enten er på niveau med eller over landsgennemsnittet på de trivselsparametre, der specifikt omhandler klasserumskulturen. Andre afledte effekter af indsatsen kunne være en positiv udvikling i skolernes løfteevne og i skolernes evne til at fastholde eleverne i ungdomsuddannelsen.

Samtidig håber vi, at anvendelsen af simulationspædagogik i de gymnasiale ungdomsuddannelser kan inspirere til pædagogisk nytænkning og evt. finde anvendelse i andre sammenhænge.

Punkt 2. Målgruppen

Målgruppen er elever og lærere i de gymnasiale ungdomsuddannelser: STX, HTX, HHX, HF samt IB. Det er hensigten at udvikle et koncept, der er så fleksibelt, at det kan bruges på de forskellige gymnasiale uddannelser trods de forskellige elevgrupper. Samtidig er det intentionen, at konceptet skal være så brugervenligt, at en hvilken som helst vejleder eller lærer på de gymnasiale ungdomsuddannelser kan benytte det.

Punkt 3. Effekt og resultatkrav

På den korte bane evalueres trivslen *før og efter* i de klasser, der deltager i projektet som pilotklasser og testklasser. Dette gøres inden for projektperioden, og resultaterne tænkes ind i det endelige og færdige spilkoncept. Selve spilkonceptet vil også blive evalueret af såvel deltagende elever som lærere, således at styrker og svagheder ved form og indhold kan justeres og tages med i betragtning, når effekten af indsatsen vurderes.

De langsigtede mål med indsatsen er, at de skoler, som anvender materialet, vil kunne aflæse en positiv effekt i deres elevtrivselsundersøgelse på de trivselsparametre, der omhandler klasserumskulturen. Langkaer Gymnasium STX/HF/IB World School gennemfører elevtrivselsundersøgelser hvert andet år, mens Viborg Gymnasium & HF gennemfører elevtrivselsundersøgelser hvert tredje år. Undersøgelserne gennemføres på begge skoler af Ennova, hvilket giver mulighed for en benchmarking af gymnasierne. På Langkaer Gymnasium STX/HF/IB World School er den næste elevtrivselsundersøgelse planlagt til 2017. Det er dog næppe realistisk, at konceptet er blevet gennemtestet og fuldt ud implementeret inden da. På Viborg Gymnasium & HF gennemføres den næste elevtrivselsundersøgelse først i 2018, og med denne forskydning i tid i forhold til Langkaer Gymnasium STX/HF/IB

School, vil det være muligt at undersøge effekten af indsatsen ved at sammenligne med resultatet fra elevtrivselsundersøgelsen i 2015. Når konceptet er fuldt implementeret, har vi en realistisk forventning om, at begge skoler opnår bedre placeringer end hidtil, idet indsatsen er målrettet netop de punkter, som har stor betydning for elevernes trivsel, og som skolerne ikke præsterer tilfredsstillende i forhold til.

Andre afledte effekter af indsatsen kan være en positiv udvikling i skolernes løfteevne og i skolernes evne til at fastholde eleverne i ungdomsuddannelsen. Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling stiller med Databanken og Datavarehuset data til rådighed herom, således at skolernes udvikling i forhold til disse centrale KPI'ere kan følges.

Mål 1 <i>Den gode klasserumskultur</i>	
Resultatkrav	Målemetode
Resultatkrav 1.1 Elevtrivsel	Elevtrivselsundersøgelser
Resultatkrav 1.2 Løfteevne	Databanken og Datavarehuset
Resultatkrav 1.3 Fastholdelse	Databanken og Datavarehuset

Punkt 4. Overvågning af initiativets fremdrift

Der afrapporteres kort om projektet, når projektetgruppen er blev nedsat dvs. hvilke lærere, konsulenter m.m. inddrages i arbejdet. Ligeledes gives en status på projektet, når vi er klar til at teste konceptet i pilotklasserne, og når resultaterne af elevtrivselsundersøgelserne (*før og efter*) i pilotklasserne er gennemført. Endelig afrapporteres resultatet af elevtrivselsundersøgelserne på skoleniveau, når konceptet er fuldt ud implementeret.

Ansøgning del 2

Punkt 5. Beskrivelse af indhold

Feltet vil blive udfyldt efter en evt. bevilling og ske i samarbejde med administrationen i Region Midtjylland.

Punkt 6. Organisering og aktører

Forventet deltagerkreds i udviklingsarbejdet:

1. To ledelsesrepræsentant
2. En pædagogisk udviklingsgruppe betående af primært lærere (to lærere fra hver skole)
3. To elever
4. Fire pilotklasser til test af indsatsen (to fra hver skole)
5. Konsulenter

Styregruppen vil bestå af de to ledelsesrepræsentanter, Marie Kongskov og Ole Mortensen, som organiserer forløbet og samarbejdet på tværs af skolerne samt evaluerer og afrapportere undervejs i forløbet. Ledelsesrepræsentanterne har i fællesskab ansvar for ressourceforbruget.

Punkt 7. Forankring

Forløbet udvikles med udgangspunkt i de trivselsproblemstillinger, der er på Langkaer Gymnasium STX/HF/IB World School og Viborg Gymnasium & HF, men det er samtidig afgørende at finde et koncept, som vil være brugbart på andre skoler og på andre ungdomsuddannelser. I den forbindelse er det hensigten at afholde en regional konference om elevtrivsel, hvor bl.a. det simulationsbaserede undervisningsforløb præsenteres og deles. Ambitionen er således, at forløbet ikke blot anvendes i alle klasser på Langkaer Gymnasium STX/HF/IB World School og Viborg Gymnasium & HF, men udbredes til andre skoler.

Punkt 8. Budget

	Beskrivelse	Pris	Egenfinansiering
Lederlønninger	Arbejdstid til facilitering og styring af udviklingsarbejdet (2 pædagogisk leder x 5 dage)	26.000 kr.	
Lærerlønninger	Arbejdstid til udvikling af spillet (4 lærere x 5 dage)	44.000 kr.	
Konsulenter	Inddragelse af sundhedskonsulenter/spilkonsulenter i udviklingsarbejdet	35.000 kr.	
Gennemførelse af arbejdsseminarer udaf-huset	Forplejning m.m.	10.000 kr.	
Udformning og formidling af (rolle)spillet	Grafik, it m.m.	30.000 kr.	
Kompetenceudvikling	Intern kompetenceudvikling af alle lærere på de to gymnasier	40.000 kr.	60.000 kr.
	Ekstern konference og videndeling til sektoren.	30.000 kr.	

Revisionspåtegning		25.000 kr.	
I alt		240.000 kr.	60.000 kr.

Punkt 9. Underskrift

Viborg, 6. oktober 2016

Tilst, 6. oktober 2016

Ole Mortensen

Marie Kongskov

Ansøgning

Vedrørende

[Udvikling af den multikomplekse lærerrolle]

[01/01-2016 til 31/12-2017]

Projektet hører under Åben pulje

Ansøger

*Ansøger: Aarhus Tech
Navn: Thor Hofman Nyholm
Evt. afdeling: Bygningsmaler
Adresse: Halmstadgade 6
Postnummer og by: 8200 Aarhus N
Kontaktperson: Thor Hofman Ny-
holm
E-mail: trhn@aarhustech.dk
Tlf.: 2223 4546
CVR. Nr.: 39747510*

Resumé

Bygningsmalerafdelingen på AARHUS TECH vil i samarbejde med NEXT København og SDE (Syddansk Erhvervsskole) Odense undersøge hvad en målrettet indsats i det felt vi har kaldt "det multikomplekse undervisningsrum" kan have af betydning for gennemførelsesfaktoren på GF2 samt på overgangen fra GF2 til HF1.

Fokus i projektet er på:

- integrationsindsats hos 2. generationselever
- Kønsroller i klasserummet
- Elever med diagnoser
- Elever med vidt forskellige talenter

Projektet har tilknyttet en integrationskonsulent og har massiv ledelsesopbakning. Værktøjer-

Indholdsfortegnelse

Ansøgning del 1	3
Indhold og baggrund for ansøgningen	3
Punkt 1. Formål og mål	3
Punkt 1 nr. 1 Formål	3
Punkt 1 nr. 2 Mål	4
Punkt 2. Effekt og resultatkrav	4
Skema til brug for uddybning af mål og resultatkrav	5
Punkt 3. Overvågning af initiativets fremdrift	5
Ansøgning del 2	6
Punkt 4. Beskrivelse af indhold	6
Punkt 5. Organisering og aktører	6
Punkt 5 nr. 1 Styregruppe / projektgruppe	6
Punkt 5 nr. 2 Ansvar for projektledelse	6
Punkt 5 nr. 3 Samspil med evt. samarbejdspartnere	6
Punkt 6. Budget	7
Punkt 6 nr. 1 Budget	7
Punkt 7. Underskrift	8

(Indholdsfortegnelsen opdateres ved at stå på feltet – højreklikke og vælge opdater felt.)

Ansøgning del 1

Indhold og baggrund for ansøgningen

Indhold

På Aarhus Techs Bygningssmalerafdeling er vi ved at rette fokus på det vi kalder "Det multikomplekse undervisningsrum".

Ud fra konkrete observationer og drøftelser mellem lærerteam og ledelse har vi formuleret fire fokusområder som vi mener kan styrke vores daglige undervisning:

- 1. Køn / +-*
- 2. Kultur / +-*
- 3. Diagnoser / +-*
- 4. Talent / +-*

Listen skal ses som mere end bare de fire overskrifter, demonstreret med det lille plus og minus. Der kan nemlig være både positive og negative ting ved en bestemt kønsfordeling, kultur, elever med diagnoser og forskelligt talent på det enkelte hold. Fælles er at alle punkter er med til at skabe et komplekst undervisningsrum for lærerne.

Vi vil gerne med vores ansøgning skabe mulighed for at arbejde målrettet med den kompleksitet og særligt med afsæt i det forhold at vi på de senere optag på GF2 bygningsmaler har noteret en højere andel af 2. generationsdreng, elever med OCD lignende adfærd – som ellers er normalt begavede og fungerende, og at vi forventer at netop disse gruppe vil stige fremover.

Baggrund for ansøgningen

- Vi har gennem det sidste år drøftet kompleksiteten jævnligt fordi sammensætningen på holdene genererer udfordringer og er et markant forstyrrende element i undervisningen.*
- Vi har ikke fået konkrete efterspørgelser på en løsning på det multikomplekse undervisningsrum, men det findes, og med en forventet forøgelse af flygtninge i det danske uddannelsessystem de kommende år er det naturligt at udarbejde stabile strukturer for undervisningen allerede nu. Samtidigt forventer vi også at elevgruppen bliver yngre, (måske) mindre moden og i særdeleshed mere udfordret på psyken end tidligere elever.*

Punkt 1. Formål og mål

Punkt 1 nr. 1 Formål

At udarbejde konkrete undervisningsmodeller som kan understøtte underviserenes muligheder for at gennemføre en kvalitativ undervisning i det multikomplekse undervisningsrum.

At understøtte den faglige tilegnelse for eleverne, at understøtte at eleverne får mulighed for at fordybe sig i arbejdet og dermed blive så gode til faget som deres evner rækker til.

At understøtte en øget trivsel hos eleverne.

Punkt 1 nr. 2 Mål

Langsigtede mål

Over en periode indeholdende fire optag på GF2 fra 01/01/2017 til 01/03/2019 skal projektet kunne vise:

1. en øget gennemførelse af elever fra GF2 opstart til færdigt og bestået GF-prøve
2. en øget trivsel hos GF2 elever målt gennem ETU ved opstart, midte og afslutning
3. afdækning af elevernes talentniveau og efterfølgende målrettet udvikling af elever med Talent-potentiale i uddannelsen
4. Implementering på mindst to øvrige afdelinger på AARHUS TECH og implementering på NEXT og SDE bygningsmaler

Kortsigtede mål

Projektet er centreret om GF2 og vil have følgende målpinde:

1. Afklaring af elevenes sociale, faglige og kulturelle kompetencer ved opstart på GF2.
2. Afdække effekten af en målrettet indsats ved projektets midte og afslutning.
3. Afdække effekten ved overgangen fra GF til HF.
4. Udvikle konkrete metodiske tilgange og undervisningsforløb som tilgodeser de beskrevne udfordringer (se nedenfor)
5. Udbrede projektets resultat (metoder og forløb) til de samarbejdende skoler og dernæst til andre afdelinger på de involverede skoler.

Den sidste del af pkt. 5 vil skolerne have ansvar for at få implementeret i eget regi, og projektledelsen vil efter 6 og 12 måneder fra projektets afslutning invitere til fælles drøftelse af status på implementeringen.

Punkt 2. Målgruppen

Her beskrives projektets målgrupper.

- Elever og undervisere på GF2 og på HF1
- Gennem daglig undervisning og kollegial sparring og supervision med ledelse og undervisere.
- Effekten på målgruppen måles gennem spørgeskemaer over en to-årig periode, opfølgning på NEXT og AARHUS TECH samt analyse af måltal for gennemførelse og ETU.

Punkt 3. Læring

Vi forventer at vi gennem arbejdet med projektets integrationskonsulent vil opnå en større viden om vores mulighed for at møde 2. generationselever på en pædagogisk platform som kan bygge bro mellem den mellemøstlige forståelse af pædagogik og den danske.

Resultaterne af projektet skal implementeres på mindst to andre afdelinger på AARHUS TECH og på Bygningsmaler, NEXT og SDE. Det skal ske ved at projektets deltagere overleverer den viden de har opnået og formidler den ved hjælp af både undervisere og elever.

Punkt 4. Effekt og resultatkrav

Øget undervisertilfredshed (ENNOVA MTU-måling)

Øget elevtilfredshed (ENNOVA ETU-måling)

Øget gennemførelse – reduceret frafald (Afbrudsstatistik)

Øget videnstilegnelse i.f.t. læringsniveau (Adgangskarakterer sammenholdt med eksamenskaraktere på GF2)

Skema til brug for uddybning af mål og resultatkrav

Resultatkrav og målemetode er indeholdt i ENNOVAS analysemodel, og AARHUS TECHs afbrudsstatistik og karakteroversigt er sammenlignelige for holdene og er koblet op på en given tidsperiode som gør det muligt at sammenligne resultaterne fra hold til hold, og samtidigt sammenligne tallene med andre hold og uddannelser historisk. Vi kan altså dels sammenligne resultaterne for de fire hold med hinanden, med tidligere hold, med andre uddannelser på skolerne og med landsgennemsnittet for gennemførelse på GF2 og med landsgennemsnittet for overgangen fra GF2 til HF1. Opfyldelse af mål- og resultatkrav sker løbende. Se pkt. 5

Punkt 5. Overvågning af initiativets fremdrift

Afrapportering vil ske:

- 1. Ultimo februar 2017*
- 2. Maj 2017*
- 3. Medio juni 2017*
- 4. Ultimo august 2017*
- 5. Oktober 2017*
- 6. December 2017*
- 7. Ultimo februar 2018*
- 8. Maj 2018*
- 9. Medio juni 2018*
- 10. Ultimo august 2018*
- 11. Oktober 2018*
- 12. December 2018*

Ansøgning del 2

Punkt 6. Beskrivelse af indhold

Feltet vil blive udfyldt efter en evt. bevilling og ske i samarbejde med administrationen i Region Midtjylland.

Punkt 7. Organisering og aktører

Punkt 7 nr. 1 Styregruppe / projektgruppe

Kompetencer: Faglærere, integrationsrådgiver og konsulent fra VIA-Aarhus.

Organisering: Projektet er organiseret omkring AARHUS TECHs bygningsmalerafdeling, GF og HF, og med NEXT og SDE som skoler der har samme udfordringer på de nævnte områder (se pkt. om "Indhold og baggrund")

Projektgruppe:

På AARHUS TECH er der tilkøbt:

- Studievejleder med erfaring i interkulturelt arbejde i klasserummet
- Undervisere fra GF
- Undervisere fra HF
- Uddannelsesleder Thor Hofman Nyholm med dagligt ansvar for projektet

Kvalitets- og udviklingschef Søren Berg Knudsen som projektleder

Punkt 7 nr. 2 Ansvar for projektledelse

Uddannelsesleder Thor Hofman Nyholm (daglig leder)

Kvalitets- og udviklingschef Søren Berg Knudsen (projektleder)

Punkt 7 nr. 3 Samspil med evt. samarbejdspartnere

AARHUS TECH gennemfører projektet i Aarhus og NEXT inviteres til deltagelse og udfyldelse af spørgeskemaer. De to skolars out-come kan herefter sammenlignes.

Integrationsrådgiver og konsulent fra VIA-Aarhus.

Punkt 8. Forankring

Resultaterne af projektet vil blive stillet til rådighed gennem AARHUS TECHs Kvalitets- og udviklingsafdeling som en procesbeskrivelse, der dokumenterer projektets forløb frem mod målet om kompetenceudvikling af undervisere til Multikomplekse undervisningsrum.

Implementering af forløbet vil ske som web-design og multimedia, og vil være tilgængelige via skolerne hjemmesider.

Punkt 9. Effektkæde

Punkt 10. Budget

Punkt 10 nr. 1 Budget

Udgiftsposter	Udgiftsbudget Gennemsnitlig timepris kr. 280,- inkl. alt			
Udgiftsbudget (i 1000 kr)	1. år	2. år		
25t - Ledelse og intern planlægning (egenfinansiering)	12.5	12.5		
5t - Intern revision	2	3		
30t - Konsulent, oplæg, sparring og supervision	20	10		
15t - Projektomkostninger, forplejning og befordring	10	5		
15t Oplæg i personalegruppen	10	5		
125t - Frikøb/vikardækning af undervisere	84	41		
20t - Deltagelse af ekstern integrationskonsulent	10	10		
20t Materialer	10	10		
25t Udarbejdelse af spørgeske-maer	22	3		
20t Implemen-tering af forløb, web-design og multime-	5	15		

dia				
▪ 20t Formidling og evaluering til/med samarbejdsskoler	10	10		
Total	188,5	131,5		

Finansieringsbudget	Ansøgningen er baseret på følgende finansiering:			
Finansiering (i 1000 kr.)	2017	2018		
Selvfinansiering	37,5	37,5		
Stat	0			
Region	151	94		
Kommune				
Private				
Øvrige				
Total	188,5t	131,5t	Total 320t	

Punkt 11. Underskrift

Aarhus 061016

Ansøgning

Vedrørende

Udvikling af faglige kompetencer på tværs af sundhedsuddannelser med fokus på det nære og sammenhængende borgerrettede sundhedsvæsen.

Januar 2017 – September 2017

Ansøger

Ansøger: SOSU Silkeborg

Navn: Karen Brix Roed

Evt. afdeling:

Adresse: Høgevej 4

Postnummer og by: 8600 Silkeborg

Kontaktperson: Karen Brix Roed, E-mail:

kbr@sosusilkeborg.dk

Brian Sångren SOSU Silkeborg og Else Møller, VIA

Sundhed, University College

Tlf.:

CVR. Nr. 29548056

Resumé

Projektet vil være et tværfagligt samarbejdsprojekt i to uddannelsers skoledel. Sygeplejestuderende på sygeplejerskeuddannelsens modul 10 i 5. semester og social – og sundhedsassistentelever (herefter SSA elever) på uddannelsens 3. skoleperiode skal samarbejde på tværs omkring det sammenhængende patientforløb i det nære sundhedsvæsen. I det nuværende og fremtidige danske sundhedsvæsen fordres det, at de sundhedsfaglige medarbejdere udvikler tværfaglige samarbejdskompetencer. Der er dog i det nuværende uddannelsessystem ikke tradition for at disse kompetencer i skoledelen trænes på tværs af erhvervsfag og professionsfag, hvilket dette pilotprojekt ønsker at imødegå. I dette forløb/projekt understøttes sygeplejestuderende og social- og sundhedsassistent elever dels til indsigt i og øget forståelse af to fagligheder som på punkter ligger tæt op af hinanden og dels hvordan denne indsigt kan anvendes i praksis med sigte på kvalitet i pleje – omsorgsydelser.

Regional Udvikling

Skottenborg 26, 8800 Viborg

Indholdsfortegnelse

Ansøgning del 1	3
Indhold og baggrund for ansøgningen	3
Punkt 1. Formål og mål	4
Punkt 1 nr. 1 Formål	4
Punkt 1 nr. 2 Mål	4
Punkt 2. Målgruppen	5
Punkt 3. Læring	5
Punkt 4. Effekt og resultatkrav	6
Skema til brug for uddybning af mål og resultatkrav	7
Punkt 5. Overvågning af initiativets fremdrift	8
Ansøgning del 2	8
Punkt 6. Beskrivelse af indhold	8
Punkt 7. Organisering og aktører	8
Punkt 7 nr. 1 Styregruppe / projektgruppe	8
Punkt 7 nr. 2 Ansvar for projektledelse	9
Punkt 7 nr. 3 Samspil med evt. samarbejdspartnere	9
Punkt 8. Forankring	9
Punkt 9. Effektkæde	9
Punkt 10. Budget	11
Punkt 10 nr. 1 Budget	11
Punkt 11. Underskrift	12

Ansøgning del 1

Indhold og baggrund for ansøgningen

Pilotprojektets fokus er at styrke de studerendes/elevernes faglige kompetencer i forhold til samarbejde. Der udvikles et undervisningsforløb over to dage for studerende på 5. semester og ssa - elever på 3. skoleperiode. Undervisningsforløbet er casebaseret og undervisningsmetoden er simulationbaseret og der arbejdes ud fra Storyboard ud fra Marjorie Miller's tankegang¹. Målet for undervisningen skal være de læringsmål som er gældende i uddannelsesordningerne for de respektive uddannelser.

På de respektive uddannelsers skoledel, er de pædagogiske metoder anvendt og kendt, men ikke anvendt i et tværfagligt regi. I dette projekt gives sygeplejestuderende og ssa – elever mulighed for, at få indsigt i og forståelse af hinandens faglige kompetencer, som på flere områder ligger tæt op af hinanden, men samtidig også adskiller på det faglige niveau. Med simulation som undervisningsmetode kan vi opstille scenarier, hvor elevgrupperne udfordres i et samarbejde som ligner virkeligheden i en grad, der tydeliggør faggruppernes forskellige kompetencer, scenarier hvor de kan bruge hinandens faglighed og skal forholde sig til hvor udfordringerne ligger i et tværfagligt samarbejde. For at denne udfordring kan lykkes og have et læringsudbytte, der er anvendeligt i det videre uddannelsesforløb for de lærende er en del af projektet også at de involverede undervisere fra social – og sundhedsassistentuddannelsen og sygeplejerskeuddannelsen i udviklingsfasen forud for den konkrete samundervisning opnår en fælles forståelse og didaktisk platform at planlægge og tilrettelægge ud fra.

Evne til at samarbejde tværfagligt, forløbsorienteret og tværsektorielt er nogle af de nøglekompetencer², som efterspørges i det nuværende og fremtidige danske sundhedsvæsen for at imødegå udfordringer forbundet med krav om høj kvalitet i overgange relateret til patient og borgerforløb, krav om oplevet sammenhæng for patient/borger, øget aktivitet på sygehuse og kortere indlæggelsestid. Sundhedsvæsenet er en organisation med mange fagspecifikke specialer, men patienten vil ofte være i forløb, der involverer flere faggrupper og sektorer. Derfor er der behov for både monofaglige kompetencer og mere brede tværfaglige kompetencer³ for at have blik for helheden i patientes/borgerens forløb.

Uddannelsessystemet er opbygget på en måde så de forskellige niveauer uddannes på hver deres institution (erhvervsskoler, professionshøjskoler, universiteter). Danske Regioner skriver i det

¹ Johansen H.H. (2015). Eksempel på simulationsundervisning i social- og sundhedsuddannelsen. In Hellestøj, H, Johansen HH, m.fl. (Eds), *Simulation i sundhedsuddannelserne*. Kbh. Munksgaard.

² <http://www.regioner.dk/media/2985/2012-kvalitet-i-fremtidens-sundhedsuddannelser.pdf>

³ Eksempel på tværfaglig kompetence er: viden om hinandens roller, indgå i indbyrdes afhængighed til andre fag, tillid til egen kompetence og andres, kende og forstå eget fags begrænsninger m.v. (Lauvås, Kersti og Lauvås, Per (2006): *Tværfagligt Samarbejde*. D'Amour, Danielle & Oandasan, Ivy(2005): *Interprofessionality as the field of interprofessional practice and interprofessional education: An emerging concept* i Journal of Interprofessional Care, maj 2005)

uddannelsespolitiske oplæg *Kvalitet i fremtidens sundhedsuddannelser*⁴, at «....der er behov for at tænke uddannelser mere på tværs og sikre brobygning mellem uddannelserne, der hvor det er relevant ” og ” ... in- denfor de forskellige uddannelsesområder skal der i højere grad tænkes mere tværgående, så de studeren- de/eleverne allerede under uddannelse har en tæt interaktion med de kolleger, som de vil have en daglig samarbejdsflade med.. ”.

Der er ikke tradition for, at de efterspurgte kompetencer trænes i skoledelen på tværs af ex. erhvervsfag og professionsfag, hvilket denne projektide ønsker at imødegå. I skoledelen kan elever og studerende mødes om et fælles tredje (sygepleje til patient og borger), i et læringsrum uden handletvang og med mulighed for ro til fælles refleksion. Der gives mulighed for at opnå fælles forståelse af målet med den patient - /borgerrettede indsats og forståelse af, hvad der på tværs af uddannelser kan vise sig af handlemuligheder til gavn for borger og patient.

Kommunernes Landsforening har også i deres udspil *Next Practice - udvikling af det nære sundhedsvæsen gennem bedre sundhedsuddannelser*⁵ anbefalinger til, hvordan de sundhedsfaglige grunduddannelser rustet de nyuddannede til at indgå i både det tværfaglige og det tværsektorielle samarbejde og at det blandt andet kan ske gennem udvikling af uddannelsesmiljøer, der understøtter skole og praksis sammenhænge. Nærværende projekt følger således KL's udspil og ved at samtænke undervisning på erhvervsuddannelsen og professionsuddannelser og gennem praksisnær simulationsbaseret undervisning skabes basis for en sådan udvikling og forbedring ved at styrke forudsætningerne for at håndtere kliniske udfordringer, der er i det tværfaglige samarbejde i praksis.

Punkt 1. Formål og mål

Punkt 1 nr. 1 Formål

At skabe et uddannelsesforløb fælles for sygeplejerskeuddannelsen og social- og sundhedsassistentuddannelsen med henblik på at øge kvaliteten i samarbejde mellem sygeplejersker og social- og sundhedsassistenter i og på tværs af primær og sekundær sektor, for at understøtte og sikre det sammenhængende patientforløb i det nære sundhedsvæsen.

Punkt 1 nr. 2 Mål

Langsigtede mål:

Styrke de monofaglige kompetencer med henblik på at udvikle det tværfaglige samarbejde så patient/borger oplever faglig kvalitet i deres plejeforløb.

Tanken med projektet er at udvikle et undervisningsforløb, der kan adapteres i den nye ssa-uddannelse og kan skaleres op til de andre institutioner i regionen, med mulighed for lignende samarbejder mellem sosu - uddannelser og sygeplejerskeuddannelser. Hermed søges at sikre en organisatorisk læring i regionen.

⁴ <http://www.regioner.dk/media/2985/2012-kvalitet-i-fremtidens-sundhedsuddannelser.pdf>

⁵ http://www.kl.dk/ImageVaultFiles/id_65642/cf_202/Next_Practice.PDF

Kortsigtede mål :

At skabe et autentisk tværfagligt undervisningsmiljø som giver de to uddannelsers elever og studerende indsigt i og forståelse for eget og hinandens faglige kompetencer. Målet er også gennem denne autencitet at understøtte forståelse for, hvordan disse faglige kompetencer kan bidrage til det sammenhængende patientforløb i det nære sundhedsvæsen.

At eleven/studerende afdækker såvel ligheder som forskelle i deres respektive faglige kompetencer.

Punkt 2. Målgruppen

Målgruppen er ssa - elever i social – og sundhedsuddannelsens 3. skoleperiode og sygeplejestuderende på 5. semester/modul 10 . Desuden er målgruppen undervisere og uddannelsesplanlæggere på sosu-skoler og sygeplejerskeuddannelsen.

Ssa-eleverne deltager ved at forløbet ligger som et obligatorisk undervisningsforløb.

Sygeplejestuderende på modul 10 vil i god tid før den fælles undervisning modtage et brev om projektet, som grundlag for at de kan melde sig som aktører.

Viden og erfaring fra projektet vil nås gennem faglige oplæg i regionale fora, oplæg på faglige temadage for undervisere på sosu-skoler og professionshøjskoler, publikation i relevant tidsskrift eller portal.

Igennem registrering under forløbet vil måles om målgruppen er nået samt gennemførelse af fokusgruppe-interview af deltagende elever og studerende før og efter forløbet, interview af deltagende undervisere og planlæggere som erfaringsopsamling på projektet.

Punkt 3. Læring

Gennem projektet forventer vi at blive klogere på om læringsforløbet giver studerende/eleverne indsigt i og forståelse for hinandens faglige kompetencer.

At eleverne lærer at sætte deres faglighed i spil i et tværfagligt samarbejde.

At eleverne lærer om og træner anvendelse af forskellige kommunikationsformer.

At eleverne lærer at øjne og håndtere kompleksitet i et tværfagligt borger/patient-forløb.

At eleverne opdager udfordringer og mulige faldgruber i et tværfagligt samarbejde.

At eleverne opøver og anvender et fagsprog i en tværfaglig kontekst.

På institutions-, medarbejder- og elevniveau afdækker vi muligheder og begrænsninger i undervisningsforløb tilrettelagt på tværs af uddannelsesinstitutioner.

Spredning af ny viden og erfaring sikres gennem faglige oplæg i regionale fora, interkollegiale faglige temadage, oplæg på faglige temadage for undervisere på sosu-skoler og professionshøjskoler, publikation i relevant tidsskrift eller portal .

Punkt 4. Effekt og resultatkraft

Vi etablerer et undervisningsmiljø, hvor vi gennem simulation opstiller autentiske scenarier med både komplekse, uforudsigelige og mere simple, forudsigelige situationer, og hvor de to elevgruppers fælles faglige grænseflader berøres og udfordres. Vi vil bruge Storyboard ud fra Marjorie Miller's tænkning og de mål, som sætter rammen for undervisningen skal være de læringsmål, der er gældende i uddannelsesordningerne for de respektive uddannelser på det gældende tidspunkt.

Skema til brug for uddybning af mål og resultatkrav

Mål 1

Skabe et autentisk tværfagligt læringsmiljø der giver indsigt i og forståelse for eget og hinandens faglige kompetencer.

Resultatkrav	Målemetode
Resultatkrav 1.1 Pr. 30. april 2017: Underviserne har udarbejdet en beskrivelse af og plan for undervisningsforløbet. Dokumentation indhentes om de involverede elevers og studerendes indsigt i og forståelse for egne og andres faglighed	Der foreligger en konkret plan. Gennemført 1. runde af fokus-gruppeinterview med elever og studerende
Resultatkrav 1.2 Maj - juni er der sket gennemførelse af undervisningsforløbet	
Resultatkrav 1.3 Juli- september 2017: Eleven har indsigt i egne og anden faggruppes kompetencer i et samarbejde omkring et patientforløb.	Gennemført 2. runde af fokus-gruppeinterview med de deltagende elever og studerende for at afdække en mulig læringsgevinst i form af ændret indsigt.
Resultatkrav 1.4 Juli- september 2017: Eleven kan forstå hvordan faglige kompetencer kan bidrage til det sammenhængende patientforløb i det nære sundhedsvæsen.	Gennemført 2. runde af fokus-gruppeinterview med de deltagende elever og studerende for at afdække en mulig ændring i forståelsen af faglig kompetences bidrag til det nære sundhedsvæsen.

Mål 2

Udvikle et undervisningsforløb, der kan adapteres i den nye SSA-uddannelse og kan skaleres op til de andre institutioner i regionen med mulighed for lignende samarbejder mellem Sosu-udannelser og sygeplejerskeuddannelser

Resultatkrav	Målemetode
Resultatkrav 2.1 August 2017: Der udvikles en oversigt, der viser meningsfulde	Der følger projektrapport, der er beskrevet i resultatkrav 2.2.

kontaktflader mellem undervisningsmål på sygeplejerskeuddannelsen og ssa-uddannelsen.	Produktion af mindre artikel.
Resultatkrav 2.2 September 2017: Der udarbejdes materiale, projektrapport om dette projekts resultater som fremlægges for VIA og Sosuforeningen i relevant regi.	Projektrapport baseret på interview med deltagere før projektet og efter projektet, med vurdering af læringseffekt hos eleverne samt muligheder og udfordringer i forhold til afvikling af et sådan samarbejde mellem professions- og erhvervsuddannelser.

Punkt 5. Overvågning af initiativets fremdrift

Her angives i ansøgningen hvornår ansøgeren løbende forventer at afrapportere på projektet. Som udgangspunkt skal der afrapporteres efter de tidsfrister der er angivet i resultatkravene. En afrapportering skal som udgangspunkt holdes kort og præcis, men samtidig give en fornemmelse af om resultatkravet er opfyldt.

Ansøgning del 2

Punkt 6. Beskrivelse af indhold

Feltet vil blive udfyldt efter en evt. bevilling og ske i samarbejde med administrationen i Region Midtjylland.

Punkt 7. Organisering og aktører

Følgende deltager i projektet:

Elevgruppe fra social – og sundhedsassistentuddannelsen

Gruppe af studerende fra sygeplejerske uddannelsen

Kompetente og interesserede undervisere fra social – og sundhedsskolen i Silkeborg.

Kompetente og interesserede undervisere fra VIA Sundhed

VIA EVU (fra det erhvervspædagogisk område) deltager med en medarbejder, som i samarbejde med sosu – skolen og VIA Sundhed udvikler, beskriver og evaluerer projektet.

Ph.d. og lektor v/ Institut for Kommunikation, Aalborg Universitet og ansat som konsulent hos Social – og Sundhedsskolen i Silkeborg og deltager som sådan.

Punkt 7 nr. 1 Styregruppe / projektgruppe

Karen Brix Roed er tovholder på projektet.

Punkt 7 nr. 2 Ansvar for projektledelse

Tovholder/ projektleder rolle er overordnet projektansvar, økonomi og står for regnskab.

Punkt 7 nr. 3 Samspil med evt. samarbejdspartnere

VIA Sundhed indgår som aktiv deltager i projektet og er en nødvendig samarbejdspartner for at projektet kan opfylde sit formål. Financieres gennem projektet.

VIA EVU indgår som samarbejdspartner og som evaluator og er en del af projektet finansieringen.

Kvaliteten i samarbejdet sikres gennem tæt dialog. Dette sker (og er sket i idefasen) gennem mødeafholdelse, mailkontakt med cc til alle involverede, fælles dokumenter og gennem fælles beskrivelse. Herigen- nem sikres så høj grad af forudsætning som muligt for at de involverede parter kan få ejerskab til projektet.

Punkt 8. Forankring

Ud over at sikre videndeling som skrevet ovenfor, vil erfaringer fra projektet videregives gennem samarbejde i sosu - skolernes netværk til andre sosu – skoler og deres respektive samarbejdsflader til professions- højskoler.

VIA EVU vil gennem netværk til andre erhvervsskoler sikre formidling af erfaringer, hvor der er mulighed for lignende undervisningsprojekter med ex. tømrerelever og studerende på bygningskonstruktøruddannelsen.

Resultater fra pilotprojektet vil blive inddraget og videreført af konsulent ved Social - og Sundhedsskolen og lektor på Aalborg Universitet, Charlotte Wegener, i et stort norsk-dansk projekt som omhandler betingelser for social innovation på plejehjem. Universitetet i Agder, Universitetet i Stavanger, Nord Universitetet og Aalborg Universitetet er alle partnere i forskningsprojektet, som ledes fra Nordlandsforskning. Norges forskningsråd finansierer projektet.

Projektet formål er at udvikle viden om, hvordan samarbejde mellem praksisfelt, uddannelse og forskning kan bidrage til at fremme social innovation i institutionsbaseret ældrepleje⁶.

Punkt 9. Effektkæde

Aktivitetsmål	Output	Kortsigtede mål	Langsigtede mål
---------------	--------	-----------------	-----------------

⁶ <http://www.nordlandsforskning.no/pagaende/praksisvel-sosial-innovasjon-article3314-185.html>

Undervisere fra de to forskellige sundhedsuddannelser forbereder fælles didaktisk platform, der fører til de ønskede kompetencer, som skal opøves hos eleven. Studerende på sygeplejerskeuddannelsen melder sig frivillig til at indgå projektet. Afholdelse af undervisning. Udarbejdelse af interviewundersøgelse af elever og studerende med fokus på målopnåelse (projektets kortsigtede mål) 1. interviewrunde inden undervisning 2. interviewrunde efter afholdt undervisning.	2 dages undervisningsforløb, som træner samarbejdskompetencer i et praksisnært felt ud fra Storyboard. Sikre en erfaringsopsamling med fokus på at kunne måle elevernes udbytte af projektet, med henblik på organisatorisk læring.	Skabe et autentisk tværfagligt læringsmiljø der giver indsigt i og forståelse for egne og anden faggruppes faglige kompetencer.	1. Styrke de monofaglige kompetencer med henblik på at udvikle det tværfaglige samarbejde så patient/borger oplever faglig kvalitet i deres plejeforløb. 2. Udvikle et undervisningsforløb der kan adapteres i den nye ssa - uddannelse og kan skaleres op til de andre institutioner i regionen, med mulighed for lignende samarbejder mellem sosu-uddannelser og sygeplejerskeuddannelser.
--	---	--	--

Beskriv de kritiske antagelser i punkt form.

Kritiske antagelser betegner betingelser man forventer er til stede, men i tilfælde af betingelserne ikke er tilstede, vil det have en kritisk påvirkning på gennemførelsen af en eller flere aktiviteter.

Punkt 10. Budget

Ansøgningen har følgende godkendte udgiftsbudget i forhold til de opgaver, der er beskrevet tidligere i ansøgningen (udgiftskategorierne nedenfor tjener alene som eksempel, idet udgiftsposterne vil være projektspecifikke). Nogle gange vil det være mere hensigtsmæssigt at henvise til et bilag med budget og finansiering.

Budgetmæssige ændringer vil efterfølgende kun blive godkendt, hvis Region Midtjylland har godkendt disse. Der henvises til standardvilkårene for så vidt angår dokumentationskrav, opfølgning mv.

Punkt 10 nr. 1 Budget

*Revider, udfyld og slet i forhold til det konkrete projekt – eller henvis til budget i bilag.
(Alle beløb i budgettet skal være afrundet til nærmeste 1000 kr.).*

*Angiv udgiftsposterne således at de er tilpasset projektet (tilføj evt. flere rækker i skemaet).
Der skal være overensstemmelse mellem udgiftsbudgettet og finansieringsbudgettet. Husk at det er det samlede budget for projektet og ikke kun uddannelsespuljens andel.*

Udgiftsposter	Udgiftsbudget			
Udgiftsbudget (i 1000 kr)	1. år	2. år	3. år	4. år
Udvikling af pilotforløb, herunder undervisningsmodel, undervisningsaktiviteter, storyboard mv. Indretning af lokaler Forberedelse af simulationsundervisning	46.000			
Gennemførelse af undervisningsaktiviteter for studerende på sygeplejerskeuddannelsen og elever fra social- og sundhedsassistentuddannelsen.	30.000			
IT Opsætning og sammenkøring af IT systemer samt video- og IT support i forløbet.	3.000			

Udvikling af tværgående IT løsninger mv.				
Evaluering af pilot-projekt og færdigudvikling/publicering af overførbart undervisningsmodel.	56.000			
Indkøb af remedier til undervisningsforløbet	5.000			
Total	140.000			

	Ansøgningen er baseret på følgende finansiering:			
Finansiering (i 1000 kr.)	2016	2017	2018	2019
Selvfinansiering	35.000			
Stat				
Region	105.000			
Kommune				
Private				
Total	134.000			

Punkt 11. Underskrift

Sted, dato 5/10-16
Silkeborg

Ansøgers underskrift

Annex Bx Reed

Ansøgning

Vedrørende

Etablering og didaktisering af et MakerSpace
på LANGKAER STX / HF / IB WORLD SCHOOL

1. januar 2017 til 1. januar 2018

Projektet hører under Åben pulje

Ansøger

Ansøger: LANGKAER STX / HF / IB WORLD SCHOOL

Adresse: Kileparken 25

Postnummer og by: 8381 Tilst

Kontaktperson: Morten Adler Tommerup – pædagogisk leder

E-mail: mat@langkaer.dk

Tlf.: 2937 1876

CVR. Nr.: 29 55 37 93

Resumé

Vi ønsker at udvikle og implementere et MakerSpace, hvor teknologi, videnskab og kreativitet skaber nye muligheder inden for innovation og entreprenørskab i undervisningen. Vi ønsker at skabe et innovativt læringsrum med teknologier og maskiner, hvor eleverne kan møde hinanden og deres fag i kreative og eksperimenterende læreprocesser, der understøtter og udvikler elevernes faglighed og digitale færdigheder, og som bryder med vanetænkning og fagtraditioner.

Vi ønsker at udnytte de pædagogiske muligheder, der ligger inden for brugen af IKT og innovation i lærings-sammenhænge – også set i lyset af den nye gymnasireform, der i højere grad end tidligere anskuer den digitale dannelse, som en naturlig del af elevernes almindelse, og som placerer de innovative læreprocesser ude i fagene.

Indholdsfortegnelse

Ansøgning del 1	3
Indhold og baggrund for ansøgningen	3
Punkt 1. Formål og mål.....	4
Punkt 1 nr. 1 Formål	4
Punkt 1 nr. 2 Mål.....	4
Ansøgning del 2	5
Punkt 6. Beskrivelse af indhold.....	5
Punkt 7. Organisering og aktører	5
Punkt 8. Forankring	6
Punkt 10. Budget	6
Punkt 11. Underskrift	6

Ansøgning del 1

Indhold og baggrund for ansøgningen

Indhold

Vi ønsker at udvikle og implementere et MakerSpace, hvor teknologi, videnskab og kreativitet skaber nye muligheder inden for innovation og entreprenørskab i undervisningen. Et MakerSpace er et kreativt værksted, hvor flere teknologier er samlet, og hvor eleverne har mulighed for fx at 3D-printe, arbejde med lasercutter og robotter, programmere og meget andet. Vi ønsker at skabe et læringsrum, hvor vi kan udvikle og implementere IT-pædagogiske lærerprocesser på tværs af fag og studieretninger, og hvor eleverne kan møde hinanden og deres fag i kreative og eksperimenterende læreprocesser, der understøtter og udvikler elevernes faglighed og digitale færdigheder, og som bryder med vanetænkning og fagtraditioner.

Derudover vil vi fokusere på, hvordan vi får integreret et MakerSpace i undervisningen – hvilken form for læring kan de mange forskellige teknologier fremme? Og hvordan kan teknologierne tænkes ind i både tvær- og enkeltfaglige sammenhænge, så eleverne suges ind i eksperimenterende og undersøgende læringsprocesser, hvor den faglige nysgerrighed og den kreative energi driver læringen?

Vi ønsker at udnytte de pædagogiske muligheder, der ligger inden for brugen af IKT og innovation i læringssammenhænge - også set i lyset af den nye gymnasireform, der i højere grad end tidligere anskuer den digitale dannelse, som en naturlig del af elevernes almindelige dannelse, og som placerer de innovative læreprocesser ude i fagene og ikke i tværfaglige samarbejder, som vi ser i faget AT i dag. Det kræver nye værktøjer og handlemuligheder for den enkelte lærer, og det kræver faggruppeudvikling og efteruddannelse, som vi ser nye faglige og pædagogiske muligheder inden for.

Vi tænker også et MakerSpace, som et fællesskab, der kan samle eleverne uden for undervisningen på tværs af årgange og uddannelser. Eleverne skal have mulighed for at møde hinandens idéer og kreativitet i arbejdsfællesskaber – det ser vi som en stor gevinst for vores skole- og læringskultur.

Baggrund

Etableringen og udviklingen af et MakerSpace er en del af en bred satsning inden for IT og innovation på Langkaer. Vi ser et MakerSpace som en naturlig forlængelse af faget informationsteknologi, som vi har været med til at udvikle og implementere over de seneste år. Et MakerSpace giver os mulighed for at skabe IT-pædagogiske læreprocesser inden for en bred vifte af vores faggrupper, og det giver os samtidig mulighed for at trække det eksperimenterende og praksisnære ind i flere af vores fag. Derudover vil et MakerSpace være et naturligt omdrejningspunkt i vores digitale dannelses-plan, som vi sidste år rullede ud til elever og lærere.

Vi ansøger Undervisningsministeriet om dispensation i forbindelse med at oprette informationsteknologi som bærende fag i en ny studieretning, da vi ser et stort læringspotentiale i, at vores elever i højere grad end nu får muligheden for at møde hverdagens elektronik i et teknisk, produktionsmæssigt og fagligt perspektiv med fokus på det praksisnære i både undervisningen og fx i praktikperioder i moderne produktionsvirksomheder og på IT-tekniske uddannelser i området. Et MakerSpace vil understøtte og udvikle undervisningen inden for faget informationsteknologi og kvalificere brugen af IT-pædagogiske læreprocesser i andre af vores fag.

Punkt 1. Formål og mål

Punkt 1 nr. 1 Formål

Formålet med projektet er at integrere IT-pædagogiske læreprocesser i en bred vifte af fagene i gymnasiet. Derudover er formålet med projektet at etablere en platform for det videre arbejde med IKT og innovation.

Vi ønsker at:

1. Skabe et læringsmiljø og en undervisning, der imødekommer og indarbejder teknologi og IT-værktøjer med det formål at gøre undervisningen (når det ønskes) eksperimenterende, undersøgende og legende i en faglig kontekst med fokus på proces og samarbejde, så eleverne i sidste ende bliver fagligt dygtigere og mere rustet til at arbejde i innovative og kreative processer.
2. Fremme digital dannelse hos vores elever, så de efter to eller tre år er klædt på til at indgå i digitale lærings- og arbejdsfællesskaber i deres videre uddannelsesforløb.
3. Etablere lærings- og vidensfællesskaber for lærerne, som en del af en efter- og videreuddannelsesplan – også i forhold til implementering af de nye reformtiltag på ungdomsuddannelserne.

Punkt 1 nr. 2 Mål

De digitale teknologier og læringsværktøjer udfordrer konstant vores måde at organisere og tilrettelægge undervisningen på, og de udfordrer den klassiske forståelse af dannelsesbegrebet, som nødvendigvis skal anskues i forlængelse af begrebet *digital dannelse*.

Eleverne skal opleve, at vi klæder dem grundigt på med en digital dannelse, som gør dem parate til at møde fremtidens uddannelsesmiljøer og arbejdspladser, og så skal vi sikre, at eleverne i deres skolehverdag møder de digitale læringsværktøjer i en varieret og differentieret undervisning med centrum i den enkelte elevs læringspotentiale.

Et MakerSpace har det mål at:

1. Integrere digitale teknologier og IT-pædagogiske læreprocesser i størstedelen af vores fag på Langkaer med det sigte at styrke den faglige læring i de enkelte fag.
2. Tilføre en praksisnær og eksperimenterende tilgang til undervisningen i fagene.
3. Give eleverne brede og faglige digitale kompetencer og styrke den kreative tænkning i fagene.
4. Nedbryde vanetænkning.
5. Inspirere eleverne til fordybelse og vedholdenhed.
6. Samle skolens elever i sociale fællesskaber på tværs af uddannelser og årgange.

I processen med disse mål vil vi i samarbejde med VIA IT efteruddanne fem udvalgte faggrupper i brugen af IT-pædagogiske læreprocesser med centrum i et MakerSpace. VIA University College har allerede etableret en prototype af et MakerSpace, som er placeret i det nye campus i Aarhus C., og VIA's rolle vil i dette projekt være rådgivende i forhold til praktisk opsætning og drift samt pædagogisk og didaktisk anvendelse.

De fem udvalgte faggrupper udgør ca. 50 lærere, som vil indgå i en kursusrække med omdrejningspunkt i VIA's erfaringer på området – både teknisk, didaktisk og pædagogisk. Hver faggruppe leverer en lærer til en spidsgruppe, som i denne proces vil være med i planlægningen og udviklingen af kursusrækken og det videre

forløb, og som rapporterer tilbage til de respektive faggrupper med ny viden og praksis. Spydspidserne vil med andre ord fungere som bindeled mellem VIA/ledelsen på Langkaer og de faggrupper, de selv kommer fra.

Faggruppearbejdet centrerer sig omkring aktionslæringen, som er en metode til at udvikle undervisning ved løbende at eksperimentere med, observere og reflektere over konkrete undervisningssituationer. Udgangspunktet er, at de fem faggrupper udforsker, planlægger og reflekterer over undervisningen gennem praksisnære samarbejder på tværs af fag og klasser, og der vil indgå kollegial supervision i forløbet.

Vi vil løbende evaluere processen og det pædagogiske arbejde i faggrupperne gennem kvalitative interviews, og på elevsiden vil læreren klassevis evaluere de forskellige undervisningsforløb

Rammer og proces

1. Indretning af et MakerSpace – herunder etablering af lokale og indkøb af maskiner og teknologier.
2. Efter- og videreuddannelse af lærerne inden for didaktisering af et MakerSpace som læringsrum.
3. Udvikling af pædagogisk materiale og IT-tilgange til de enkelte fag og til tværfaglige samarbejder.
4. Vidensdeling på tværs af lærere, fag og uddannelser.
5. Etablering og udvikling af samarbejder uden for skolen – herunder uddannelsesinstitutioner (VIA og datalogi på AU) samt produktionsvirksomheder i nærområdet.

Ansøgning del 2

Punkt 6. Beskrivelse af indhold

Feltet vil blive udfyldt efter en evt. bevilling og ske i samarbejde med administrationen i Region Midtjylland.

Punkt 7. Organisering og aktører

Forventet deltagerkreds i projektet:

1. To ledelsesrepræsentanter
2. En teknisk og pædagogisk udviklingsgruppe – én repræsentant fra hver faggruppe (5 lærere)
3. Lærerteamet i fem udvalgte faggrupper (50 lærere – inkl. udviklingsgruppen)
4. VIA IT

Styregruppen vil bestå af to ledelsesrepræsentanter Yago Bundgaard og Morten Adler Tommerup, som organiserer forløbet og samarbejdet med VIA samt evalueringsprocessen. Ledelsesrepræsentanterne har ansvar for resourceforbruget.

Punkt 8. Forankring

Vi vil i samarbejde med VIA bidrage med eksterne konferencer, hvor vi videndeler med sektoren. Her vil vi etablere fællesskaber, hvor vi præsenterer udbyttet af vores didaktiske og pædagogiske erfaringer, og så vil vi fokusere på at videreformidle det tekniske spor med centrum i de digitale læringsværktøjer.

Punkt 10. Budget Punkt 11. Underskrift

	Beskrivelse	Pris	Egenfinansiering
Etablering af et MakerSpace	Indkøb af maskiner og teknologi: - 3D-printere (3 stk.) - Lasercutter - Robotmiljø - Materialer Indretning og klargøring af lokale: Udsugning, møbler og udsmykning	200.000 kr. 75.000 kr. 275.000 kr.	275.000 kr.
Samarbejde med VIA IT	Etablering af MakerSpace: Støtte og rådgivning til indkøb, opsætning og drift: 25 timer. Didaktisk kursusrække for 5 faggrupper på Langkaer: 100 timer. Pædagogisk/videnskabelig støtte og sparring: 10 timer.	8.750 kr. 35.000 kr. 1.500 kr. 47.250 kr.	
Lederlønnings	100 timer	40.000 kr.	
Administration og revision af regnskab		25.000 kr.	
Lærerlønnings	5 faggrupper af 10 lærere: - 50 lærere (minus 5 lærere, som sidder i udviklingsgruppen) bruger hver 15 timer. 5 lærere i udviklingsgruppen: - 25 timer til hver: 125 timer	236.250 kr. 43.750 kr.	

	Lærertimer i forbindelse med etableringen af MakerSpace: - Oplæring af samlingspasser + opsætning og løbende udvikling: 100 timer. - Didaktisk kursus for faggrupper (planlægning i samarbejde med VIA): 25 timer - Pædagogisk/videnskabelig arbejde og udvikling i samarbejde med VIA: 75 timer.	35.000 kr. 8.750 kr. 26.250 kr. 350.000 kr.	
Kompetenceudvikling	Eksterne konferencer og videndeling til sektoren.	25.000 kr.	
I alt		487.250 kr.	275.000 kr.

Sted, dato: Aarhus d. 6/10 2016

Yago Bundgaard

Morten Adler Tommerup